Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 2 (411) | ГОД ІХ | 12 СТУДЗЕНЯ 1964 г. | ЦАНА 60 ГР.

ЭКСПЕРЫМЕНТ У ГРАМАДСКІХ РАДАХ

ЛЕКЦЫЯ ДЭЦЭНТРАЛІЗАЦЫІ

Вёска дае вельмі выразную карціну ўмоў для поспехаў дэцэнтралізацыі. У тым асяроддзі, дзе традыцыі дэмакратычнай улады вельмі кароткія, выразна відаць залежнасць паміж сабой двух прадпасылак аднаго працэсу: лепшых вынікаў адміністрацыйна-гаспадарчай працы і такога стылю працы органаў мясцовай улады, які адчыняе яе для грамадскай думкі. Вёска, дзе асабліва моцна трымаюцца тэндэнцыі да ўласнасці, да індывідуальных інтарэсаў, стварае асаблівую карціну ўмоў для поспехаў дэцэнтралізацыі. Гэтыя тэндэнцыі могуць стаць небяспечнымі, калі прадстаўнікі мясцовай улады, выбраныя сярод насельніцтва, атрымліваюць нейкія правы ў фінансавай палітыцы.

А аднак эксперымент, даючы некаторым ГРН-ам такія правы, закончыўся выразным поспехам. Друк падсумоўваў яго гаспадарчыя і адміністрацыйныя эфекты. Аднак галоўная ўмова поспеху не была так шырока папулярызавана. Гэтай умовай з'яўляецца дэмакратычны спосаб рэалізацыі атрыманых праў. На гэта варта звярнуць увагу не толькі таму, што многія рады стараюцца атрымаць такія фінансавыя правы, але і таму, што гэтая ўмова забяспечвае поспех кожнай дэцэнтралізацыі.

Перададзеныя ГРН-ам правы ў фінансавай палітыцы ахопліваюць зямельныя падаткі і электрыфікацыйныя аплаты. Гэта азначае, што ГРН-ы маюць права вырашаць, напрыклад, аб ільготах, перасоўваць тэрмін уплаты, калі гэтага патрабуюць умовы, адсоўваць тэрмін фінансавай экзекуцыі, калі раптам узніклі нейкія новыя акалічнасці. Раптам — бо двух- або трохтыднёвы тэрмін, які даюць павятовыя рады, тут скарачаецца да двух - трох дзён. Гэта патрабуе непасрэднага кантакту з людзьмі. І сапраўды, у ГРН-ах, дзе праводзіўся эксперымент, у два разы зменшылася колькасць напамінанняў і ліцытацый. І не толькі таму, што бліжэй да людзей перанесена месца вырашэння гэтых спраў. Таксама і таму, што працаўнікі грамадскіх рад прайшлі перад гэтым спецыяльны чатырохмесячны курс, у якім асаблівая ўвага была звернута на фармаванне паставы грамадскіх працаўнікоў, старанна даследуючых кожную справу.

У ахопленых эксперыментам радах у сем разоў зменшылася колькасць выпадкаў адмены падаткаў. А ёсць ужо грамадскія рады, дзе колькасць выпадкаў адмены падаткаў складае толькі 3—5% выпадкаў з мінулых год. Так дзеецца ў радах, дзе фінансавыя камісіі прытрымліваліся правіла адкрытага вырашэння справы. Гэтыя камісіі да ведама ўсіх, на табліцах, падавалі праекты і падставы вырашэння. На працягу 14 дзён ад іх апублікавання кожны грамадзянін меў права ўнесці свае ўвагі, дадатковыя інфармацыі і скаргі. Гэтыя ўвагі таксама падаваліся на кантроль грамадскай думкі, што адразу дазваляла адкінуць спробы трактавання іх як прылады ў асабістых спрэчках. Ілгуноў і круцялёў вучылі адказваць за сваё слова. Пры такім стылі працы камісіі вёска супольна выносіла рашэнне, без чаго немагчымы быў бы поспех у эксперыменце дэцэнтралізацыі.

*

Ва ўсіх грамадах, дзе добра прытрымліваліся гэтых дэмакратычных форм, адзначаны прыхільныя і дысцыплінаваныя адносіны насельніцтва да ўсіх рашэнняў, узрост гра-

(Працяг на стар. 7)

ЛЯСНАЯ ПРЫГАЖУНЯ

ПАСЛЯ XIV СЕСІІ ВРН

ЧЫМ ГАСПАДАРЫМ?

Сейм на апошняй сваёй сесіі, як вядома, прыняў пастанову аб бюджэце дзяржавы. Пад канец снежня адбылася чатырнаццатая сесія Ваяводскай Рады Нарадовай. Прадстаўнікі грамадства гарадоў і вёсак — дэпутаты ВРН разглядалі бюджэт Беластоцкага ваяводства. Рашэнні, якія яны прынялі, маюць выключна важнае значэнне. Яны вызначаюць тэмпы і шляхі развіцця Беласточчыны на бліжэйшы перыяд.

Зацверджаны дэпутатамі бюджэт ваяводства перавышае суму двух з палавінай мільярдаў злотых. У параўнанні з мінулым годам пабагацелі мы амаль на 170 мільёнаў злотых. Вось такім багаццем распараджаецца Беластоцкае ваяводства. Не адзін чалавек хацеў бы мець у сваіх руках такое багацце. Грошай многа, але яшчэ больш на Беласточчыне дзірак, якія гэтымі грашыма неадкладна трэба залатаць. Нас перш за ўсё цікавіць сельская гаспадарка. Яе апетыт дэпутаты і спецыялісты ВРН ацанілі на 550 мільёнаў злотых. Найбольш ненасытнымі з'яўляюцца занядбаныя дрыгвяністыя сенажаці і... дзяржаўныя сельскія гаспадаркі (ПГР-ы). Меліярацыя і загаспадараванне дрыгвяністых лугоў паглыне 219 мільёнаў злотых, а на падтрымку ПГР-аў прызначаецца 150 мільёнаў злотых. Рэшта грошай пойдзе на развіццё іншых галін сельскай гаспадаркі Беласточчыны. А заданні, накрэсленыя планам для сельскай гаспадаркі на 1964 год вельмі высокія. Асабліва ў прадукцыі збожжа. Сяляне Беласточчыны, паводле гэтага плана, маюць у 1964 годзе выпрадукаваць на 54 тысячы тон больш збожжа, чым у папярэднім годзе. Перажываем цяжкі перыяд. Таму змушаны менш грошай (на 1,2% у параўнанні да мінулага года) адвясці на новыя капіталаўкладанні. Беластоцкае ваяводства, між іншым, узбагаціцца за 1964 год, як спадзяваюцца дэпутаты, зацвердзіўшыя план, на каля 20 кіламетраў брукаваных дарог мясцовага характару, на 4 масты, прыбудзе нам 29 пачатковых школ, 7 вясковых медыцынскіх пунктаў, а ў тым ліку пункты аховы здароўя ў Чыжах і Кляшчэлях (Гайнаўскі павет), у Нурцу (Сямяцішкі павет) і ў Крынках (Сакольскі пав.). Атрымаем таксама дзве аптэкі. Аднак асаблівая ўвага будзе звернута на заканчэнне даўней пачатых будоўляў. А такіх ёсць у ваяводстве нямала.

(Працяг на стар 7)

Будынак Музея рэвалюцыйнага руху ў Беластоку.
На стар. 3 чытайце «Будзе жыць».

ДОБРЫ ПАЧАТАК НОВАГА ГОДА

Рад вялікіх катастроф на моры, сушы і ў паветры, сур'ёзныя хваляванні на Кіпры, на пакістанска - індыйскай граніцы (быццам бы па прычыне знікнення волаcа Магамета) і ў Паўднёвым В'етнаме парушылі спакой, які з'яўляецца заўсёды сімвалам урачыстага прывітання Новага года. Нягледзячы на гэта, кожны з нас мае нейкае ўнутранае перакананне, што гэты новы, 1964 год пачаўся пад добрымі палітычнымі знакамі. Гэтае перакананне родзіцца з таго, што чалавецтва з цягам часу стаецца мудрэйшым і што розніцы, якія яго дзеляць, не ў стане яго знішчыць.

Сёння, напрыклад, на Захадзе людзям псуюць нервы такія палітыкі як пэўны кангрэсмен з Нью-Йорка, які нядаўна з выпадку Новага года сцвердзіў, што хутчэй пераверне Пентагон (амерыканскае міністэрства вайны) да гары нагамі, чым дазволіць, каб хтось пачаў раззбраенне. Характэрна, што ў ЗША гэтага роду выказванні не лічацца карыснымі, бо зараз вядзецца перадвыбарчая кампанія. А заваяванне як найбольшай колькасці сімпатыкаў сярод выбаршчыкаў, як вядома, з'яўляецца залогам поспехаў кожнага палітыка. Прыпамінаю аб гэтым таму, каб адзначыць навагодняе пасланне прэзідэнта ЗША Джонсана, накіраванае прэм'еру СССР М. Хрушчову, якое заключае ў сабе многа мірных і канструктыўных акцэнтаў. Пасланне Джонсана напэўна адлюстроўвае погляды значнай большасці амерыканцаў, а не таго кангрэсмена з Нью-Йорка.

Значэнне гэтага паслання заключаецца ў першую чаргу ў тым, што сведчыць аб гатоўнасці ўраду ЗША паставіць у 1964 годзе новыя крокі на карысць міру. Хаця Джонсан не прадставіў ніякіх канкрэтных прапаноў, нягледзячы на гэта, пасланне і так мае сваю вартасць як дакумент добрай волі кіраўніка ўраду, ад палітыкі якога шмат залежыць у міжнародных адносінах. Аднак найбольш важнай падзеяй у першыя дні бягучага года з'яўляецца пасланне прэм'ера СССР М. Хрушчова, накіраванае з выпадку Новага года ў адрас кіраўнікоў дзяржаў і ўрадаў усяго свету. У супрацьлегласці да амерыканскага, савецкае пасланне не заключае толькі добрыя жаданні на бягучы год. Яно ідзе значна далей, падрабязна фармулюючы праект сусветнага дагавору аб тым, каб усе адракліся ад сілы як спосабу вырашэння тэрытарыяльных і гранічных непаразуменняў.

Савецкі Саюз прапануе катэгарычна адкінуць прэтэнзіі рэваншыстаў, а справядлівыя дамаганні прапануе вырашаць шляхам перагавораў. Толькі яны могуць стварыць шанцы для ўз'яднання падзеленых пасля II сусветнай вайны дзяржаў: Германіі, Карэі, В'етнама. Не падлягае сумненню, што зараз, пасля падпісання Маскоўскага пагаднення аб частковай забароне ядзерных выпрабаванняў, узнікла спрыяльнае становішча вырашэння мірным шляхам тэрытарыяльных непаразуменняў. Такое спрыяльнае становішча ствараюць таксама мацнеючыя прынцыпы мірнага суіснавання дзяржаў з рознымі грамадскімі сістэмамі.

Савецкае пасланне, а разам з ім прапанова Ул. Гамулкі, каб выключыць ядзерную зброю і абмежаваць канвенцыянальнае ўзбраенне ў Еўропе, — гэта добры пачатак палітычнага і дыпламатычнага наступлення сацыялістычных дзяржаў у новым, 1964 годзе. Мы павінны мець надзею, што гэтае наступленне прынясе прынамсі такі самы поспех, як у мінулым годзе. Маем ужо першыя прыкметы, што так можа стацца. За выключэннем ФРГ, савецкае пасланне сустрэлася з вялікім зацікаўленнем. Нават т. зв. заходні вулічны брук, які ў многіх другіх праяв новых сацыялістычных дзяржаў намагаецца знайсці толькі «камуністычную прапаганду», у гэтым выпадку не выступае з ніякімі контраргументамі. Таму што нельга знайсці рацыянальных контраргументаў для прапановы, якая ўстараняе з жыцця дзяржаў і народаў найбольш грозную крыніцу непаразуменняў і войнаў.

УЛ. ЛАЗІНСКІ

МАРЭК РЭМБЯШ

2 снежня, на 38-ым годзе жыцця, пасля цяжкай хваробы памёр наш калега, журналіст «Газеты Беластоцкай» Марэк Рэмбяш.

Нарадзіўся ён у сям'і малазямельнага селяніна Новасандэцкага павета. Адукацыю атрымаў ва Уроцлаве — закончыў Вышэйшую эканамічную школу, а пасля Уроцлаўскі універсітэт. У Беласток прыехаў у 1956 годзе, каб працаваць у Медыцынскай Акадэміі. Журналістам «Газеты Беластоцкай» стаў у 1957 годзе. За гэты час усе мы пазналі Марка Рэмбяша як здольнага сумленнага журналіста, які на старонках газеты падымаў эканамічную праблематыку шматлікіх прадпрыемстваў Беласточчыны, пісаў аб працы і жыцці рабочых, ціхіх героях штодзённай працы. Любілі мы Марка за яго сціпласць, сяброўскія адносіны, жыццерадаснасць. Марэк Рэмбяш хутка акліматызаваўся на Беласточчыне. Палюбіў аколіцу, ле працавітае насельніцтва. Аб ім у большасці і пісаў, актыўна ўдзельнічаючы ў пераўтварэнні Беласточчыны ў багацейшую, культурна развітую акругу.

Смертаносная хвароба адабрала ад нас Марка Рэмбяша. Памёр у росквіце сваіх творчых сіл.

Недарэчлівая смерць авеяла смуткам усіх нас, яго калег. Памяць аб дарагім сябры Марку Рэмбяшу застанецца ў нас назаўсёды.

З жыцця БГКТ

Конкурс роднага слова

16—18 снежня ў Сямяціцкім павеце ў Мілейчыцах, Тымянцы і Клюковічах адбыўся рэцытатарскі конкурс беларускага верша і прозы. У конкурсе ўдзельнічалі вучні дзесяці школ з беларускай мовай як прадмет. У рэпертуар удзельнікаў конкурса ўвайшлі творы беларускіх пісьменнікаў і паэтаў Янкі Купалы, Якуба Коласа, П. Броўкі, М. Танка, М. Лынькова, М. Багдановіча і інш., а таксама вершы мясцовых паэтаў Віктара Шведа і Алеся Барскага.

Удзельнікі рэцытатарскага конкурса з Мілейчыц, Рагачоў і Бацікаў Сярэдніх.

Найлепшым удзельнікам конкурса Галоўнае Праўленне БГКТ прызнала шэраг рэчавых і кніжных узнагарод.

У Мілейчыцах спаборнічалі вучні са школ у Мілейчыцах, Рагачах і Бацікаў Сярэдніх. Першую ўзнагароду атрымала Валя Такаюк з Рагачоў, другую — Георгій Кочук з Рагачоў, трэцюю — вуч. III класа з Бацікаў Сярэдніх Зіна Турчук. Чацвёртую ўзнагароду падзялілі Галена Юркевіч з Бацікаў і Вера Тывоньчук з Мілейчыц.

У Тымянцы спаборнічалі паміж сабой школы з Вулькі Нурэцкай, Тымянкі, Верпаля і Семіхоч. Першую ўзнагароду атрымала Марыся Кусачук з Вулькі Нурэцкай Другую — Галіна Сабалеўская з Семіхоч і трэцюю — Марыся Баран з Вулькі Нурэцкай.

(Працяг на стар. 7)

Старшыня праўлення аддзела Анатоль Мартыновіч уручае ўзнагароду Раісе Драшчун.

Спорт

МОЖА ЎДАСЦА

Энтузіясты спорту — непапраўныя аптымісты (у іншым выпадку не маглі б праяўляць такі энтузіязм). Яны бачаць шанцы сваіх любімчыкаў пераважна ў ружовых колерах. Зразумела цяпер, на пачатку новага года, спадзяваюцца яшчэ лепшых поспехаў польскага спорту.

Давайце прагледзім іх прагнозы і пажаданні...

Можа ўдасца, — варожаць аматары боксу, — вярнуць сабе даўнейшую пазіцыю ў еўрапейскім боксе і здабыць перамогу ў рэваншавай фінальнай сустрэчы з СССР на Кубак Еўропы (Масква, 26 студзеня).

Падобныя надзеі маюць і аматары хакея. Толькі пачалі хукаць на замерзлыя далоні, а ўжо ў гарачых спрэчках цвердзяць, што перад Гульнямі, калі Польшча сустрэнецца з ФРГ, перамога будзе за палякамі. Нават аблічваюць далей, якое месца зоймуць бела-чырвоныя ў групе А, г. зн. у барацьбе за 8 першых пунктаваных месц.

Аматары атлетыкі спадзяваюцца перамогі польскіх лёгкаатлетаў у матчах з ФРГ, РСФСР і ГДР, а Шміта, Зімнага і Цеплую (ужо зноў трэніруецца) бачаць на найвышэйшых ступенях першынства на Алімпійскіх Гульнях у Токіо.

Балельшчыкі наперад аб усім здагадваюцца пры дапамозе аблічэнняў. Толькі адно застаецца невядомым: што аб гэтым думаюць героі тых сустрэч. Ці апраўдаюць надзеі сваіх балельшчыкаў?

Як я ўжо сказаў, аптымістаў у спорце шмат. Нават футбол мае сваіх верных балельшчыкаў, якія перад кожным новым сезонам сцвярджаюць, што цяпер ужо ўсё пойдзе значна лепш. Хоць цяжка ў гэта паверыць, але можа ў Алімпійскім годзе іх прадказанні спраўдзяцца.

Можа для нас усіх гэты новы, 1964 год будзе шчаслівым. Гэта ж год 20-годдзя ПНР, год алімпіяды і спартакіяды Тысячагоддзя.

Л. Тарасевіч

УСПАМІНЫ КАМУНІСТАЎ

2)

Уладзімір Станковіч

АДЗІН З МНОГІХ

У Пензе я чуўся добра, бачыў перад сабой будучыню, да якой мог ісці праз шырока даступную ўсім вучобу, а вучыцца вельмі хацеў. І таму, калі пачуў, што бацька вырашыў ехаць у Польшчу, я са слязьмі прасіў яго, каб гэтага не рабіў.

Па-суседску з намі жыў з жонкай чыгуначнік Кузняцоў. Былі яны бяздзетнымі. Кузняцоў быў старым бальшавіком. Між нашымі сем'ямі склаліся блізкія адносіны. Мяне яны любілі, як роднага сына. Я іх таксама любіў. Кузняцоў расказваў мне аб барацьбе працоўных, прывіў мне любоў да добрай кніжкі, а асабліва да Максіма Горкага. Кузняцовы рабілі ўсё, каб адмовіць нас ад выезду, а калі гэта ім не ўдалося, звярнуліся да маіх бацькоў з просьбай пакінуць ім мяне. Я вельмі ахвотна згаджаўся. Бацькі не згадзіліся, і ў верасні 1921 года мы ўсёй сям'ёй пагрузіліся ў вагон і адправіліся на захад, «на радзіму».

Ехалі мы да граніцы амаль два тыдні. Штораз большы сум агортваў сэрца. У той час я быў ужо дванаццацігадовым юнаком, узгадаваным у новых абставінах. Якая яна, Польшча? Як яна ўспрыме нас? Ведаў я добра рускую мову і сваю родную — беларускую, але польскай мовы я не знаў ані трохі.

Набліжэнне граніцы пачынала вычувацца ўжо і ў суадносінах між рэпатрыянтамі, якія штораз больш у размовах пераходзілі на польскую мову.

Едучы, любіў я сядзець у дзвярах вагона, спусціўшы ногі, і спяваць. Спяваў рускія рэвалюцыйныя песні, якіх навучыўся ў школе. Але вось, калі былі ўжо зусім блізка ад граніцы, звярнуў увагу на мае песні адзін з рэпатрыянтаў:

— Гэтых песень у Польшчы нельга будзе спяваць.

Таму на развітанне са сваімі песнямі я, нават невядома чаму, пачаў спяваць на ўвесь голас «Інтэрнацыянал». Спяваў яго і... плакаў. Не ведаў я тады, што не раз яшчэ прыдзецца мне спяваць са слязьмі «Інтэрнацыянал» на польскай мове.

Польскія ўлады не паклапаціліся аб тым, каб рэпатрыянты мелі дзе жыць, працаваць, мець хлеб. Бацька завёз нас у Вялікую Бераставіцу ў маёнтак графа Касакоўскага, пакінуў нас у брата маёй маці, які працаваў у маёнтку, а сам паехаў у Беласток шукаць работы і кватэры. Дарэмна намагаўся дастацца на чыгунку — не прынялі. Не знайшоў сабе сталай работы і на іншых прадпрыемствах. Мы цярпелі страшэнную бяду і голад. Не было за што паклікаць нават доктара да захварэўшых на шкарлатыну пяцігадовай маёй сястры і трохгадовага брата, якія памерлі ў адным тыдні.

У лютым 1922 года бацька нас (маці і мяне) забраў у Беласток. Жылі мы ў маленькім пакойчыку на падстрэшшы. Сталай працы бацька не меў. Жылі мы ўпрогаладзь. У красавіку захварэў бацька на іспанку, а потым захварэла і маці. Каб пракарміць іх, хадзіў я ў бліжэйшыя вёскі жабраваць. Глытаючы слёзы, прасіў кавалак хлеба для хворых бацькоў. Бяднейшыя гаспадары давалі, а багатыя пасылалі пасвіць кароў. У аднаго такога гаспадара я згадзіўся пасвіць і пасвіў два дні, але захварэў на іспанку і маё пастушаства скончылася.

У ліпені 1922 года бацька паехаў у Бераставіцу і прасіў графа, каб прыняў на работу. Прыняў. Потым бацька два гады хадайнічаў праз пасольства СССР аб выездзе ў СССР, але нічога з гэтага не выйшла.

У Бераставіцы ў верасні я пачаў хадзіць у польскую школу. Беларускіх школ не было. Я не знаў польскай мовы, і не ўмеў ані чытаць ані пісаць папольску, таму быў вымушаны пачынаць вучобу ў II класе. Праз месяц, калі трохі навучыўся чытаць і пісаць, а таксама разумець па-польску, перавялі мяне ў IV клас. У час канікулаў я працаваў у маёнтку, каб зарабіць грошы на кніжкі і сшыткі.

У маёнтак пачаў прыязджаць інструктар прафесіянальнага саюза батракоў, каб арганізаваць рабочых маёнтку Бераставіца ў прафсаюз. І вось у майго бацькі праявіліся зноў арганізатарскія здольнасці да барацьбы з памешчыкамі. Утварылася моцная прафсаюзная арганізацыя, на чале якой у маёнтку стаяў мой бацька. Але гэта не спадабалася графу і ён, каб пакараць правадыра, не выклікаўшы абурэння рабочых, з 1 красавіка 1924 года перанёс бацьку ў другі свой маёнтак Людвінава, за 8 км ад Бераставіцы. Гэтая ссылка не памагла, бацька далей кіраваў прафсаюзнай арганізацыяй і пашыраў яе дзейнасць на ўсе 5 маёнткаў графа Касакоўскага ў Вяліка-Бераставіцкай гміне. У 1925 го-

БУДЗЕ ЖЫЦЬ

І-шы сакратар ВК ПАРП у Беластоку тав. Аркадзь Лашэвіч адкрывае выставку.

Час не чакае. Бязлітасна вырывае сярод жывых і тых, што ўдзельнічалі ў шматлікіх забастоўках, якія ўзнікалі на заводах Гайнаўкі, Беластока, Супрасля і Гарадка, у Белавежскіх і Сакольскіх лясах; і тых, што патрацілі здароўе ў санацыйных астрогах; і тых, што не шкадавалі жыцця, змагаючыся з фашыстамі; і тых, што наводзілі парадак у свабоднай ужо краіне; і тых... Не, каб увесь дзень лічыў, усіх не пералічыш.

Нельга дапусціць, каб загінула ў народзе памяць аб тых, што пад прыгнётам буржуяў, што пад прыгнётам фашыстаў мелі адвагу ўступіць у барацьбу.

Гэтай менавіта ідэяй кіраваўся Ваяводскі Камітэт ПАРП, калі тры гады таму выступіў з прапановай аб тым, каб наладзіць у Беластоку музей рэвалюцыйнага руху. Прапанову партыі адразу падтрымаў прэзідыум ВРН у Беластоку, прымаючы ў гэтай справе спецыяльную пастанову. Пасля трох год падрыхтоўкі музей рэвалюцыйнага руху ў Беластоку адкрыў свае дзверы для наведвальнікаў. Знаходзіцца ён пры вуліцы Кілінскага 6 у т. зв. «Доме Канюшага». Дырэктарам музея з'яўляецца Крысціна Шчудла.

— Які перыяд часу хочаце вы паказаць у сваім музеі?

— Даволі шырокі. Дакументы, якія ўдалося нам здабыць, адлюстроўваюць рэвалюцыйныя падзеі на Беласточчыне пачаўшы ад 1870 аж да 1948 года.

— Якога роду гэта дакументы?

— Фатаграфіі дзеячоў, дэманстрацый, маніфестацый, стачак, асобныя экземпляры падпольных газет і лістовак, сцягі, транспаранты, партыйныя білеты, канцлагерская вопратка і шмат іншых. Маем нават сажань, якім сяляне размервалі зямлю ў час сельскагаспадарчай рэформы. Наш збор налічвае зараз каля 2,5 тысяч экземпляраў.

— Адкуль вы ўзялі гэтыя дакументы?

— Пераважна атрымалі з розных архіваў. Некаторыя дакументы, асабліва здымкі, прыслалі нам таварышы з Гродна і Мінска. Аднак многа дакументаў перадалі нам самі былыя дзеячы або іх патомкі. Карыстаючыся нагодай яшчэ раз звяртаюся з вялікай сардэчнай просьбай да ўсіх жыхароў Беласточчыны: Мае паважаныя! Калі ў вас знойдуцца нейкія паперы або іншыя прадметы, якія датычаць рэвалюцыйнага руху, будзьце так добры, паведаміце нас аб гэтым.

Горача далучаемся да гэтай просьбы і дадаем яшчэ, што зараз у музеі рэвалюцыйнага руху адкрыта выстаўка польскіх пасляваенных палітычных плакатаў. Пасля музей будзе экспанаваць выстаўку, якая адлюструе 20-цігоддзе народнай Польшчы пры дапамозе мастацкай фатаграфіі. Затым будзе адкрыта пастаянная выстаўка, прысвечаная рэвалюцыйнаму руху на Беласточчыне.

Калі ласка, наведайце музей рэвалюцыйнага руху.

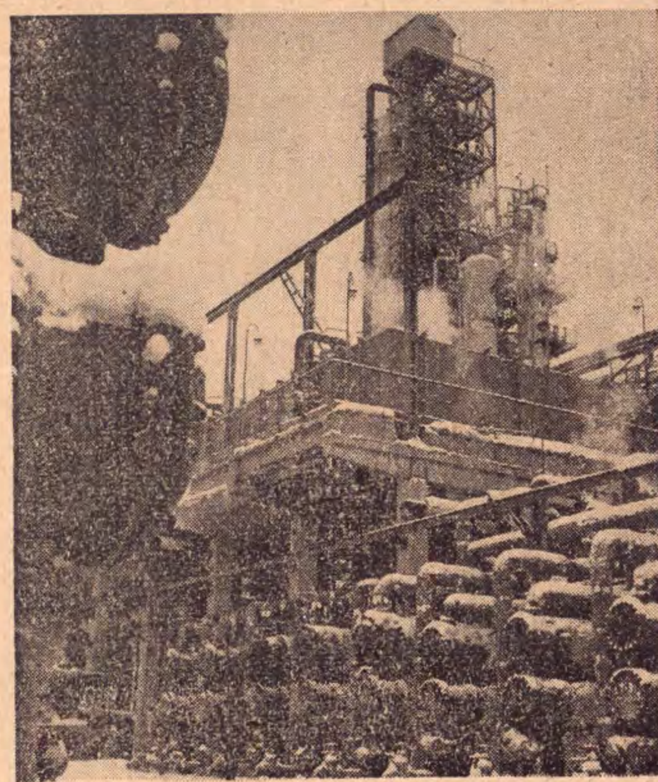
В. Рудчык
Фота аўтара

Дырэктар музея рэвалюцыйнага руху Крысціна Шчудла ў гутарцы з намеснікам старшыні Прэзідыума ВРН Габрыелем Гуртоўскім і сакратаром ПВРН Ежы Кошэлем.

Выстаўка плакатаў наглядна ілюструе гісторыю пасляваенных змаганняў народнай Польшчы.

ВЕСТКІ БССР

Полацкі нафтаперапрацоўчы завод.

Спецыялізацыя народнай гаспадаркі БССР

Спецыялізацыя народнай гаспадаркі Беларусі ў агульнасаюзнай вытворчасці акрэсліваецца цяпер наяўнасцю ў БССР шэрагу важных галін: машынабудавання, радыёэлектронікі, прыладабудавання, хімічнай, дрэваапрацоўчай, шклянай, тэкстыльна-трыкатажнай, абутковай і харчовай прамысловасці.

Ужо ў 1962 годзе на долю рэспублікі прыпадала вялікая частка вялікагрузных аўтамабіляў, звыш 15 працэнтаў трактароў, 20 працэнтаў аўтаматычных ліній, 11,4 працэнта металарэжучых станкоў, 17 працэнтаў матацыклаў, звыш 7 працэнтаў аконнага шкла, 6,5 працэнта бялізнавага трыкатажа, 11,4 працэнта ільняных тканін, 20,6 працэнта ільнавалакна, 4.8 — мяса (убойная вага), 13 працэнтаў малака і гэтак далей.

ЮБІЛЕІ

Грамадскасць Мінска адзначыла 70-годдзе з дня нараджэння і 45-годдзе творчай дзейнасці аднаго са старэйшых беларускіх кампазітараў, народнага артыста СССР Яўгена Цікоцкага. З імем юбіляра звязана станаўленне прафесіянальнай беларускай савецкай музыкі, развіццё многіх яе жанраў і ў першую чаргу — сімфоніі і оперы.

*

Беларуская грамадскасць і рэспубліканскі друк адзначылі таксама пяцідзесяцігоддзе Аляксея Кулакоўскага. Да найбольш вядомых твораў пісьменніка залічваюцца аповесці «Гартаванне», «Да ўсходу сонца», «Нявестка», раманы «Расстаёмся ненадоўга», «Сустрэчы на ростанях», а таксама літаратурны запіс кнігі Героя Савецкага Саюза В. І. Казлова пра баявыя справы беларускіх партызан на Міншчыне. Кніга «Людзі асобага складу» выдавалася на многіх мовах.

*

У снежні м.г. адзначалася таксама 60-годдзе выдатнага беларускага жывапісца народнага мастака БССР Івана Ахрэмчыка.

дзе 31-га сакавіка бацька быў звольнены з працы.

Пакуль бацька працаваў у Бераставіцы, я мог хадзіць у школу. Скончыў чацвёрты і пяты клас з вынікам вельмі добра. Але як мы былі вымушаны пераехаць у Людвінава, скончыліся мае магчымасці вучыцца. Хадзіць у школу за 8 км было немагчыма, а наймаць для мяне кватэру ў Бераставіцы не было сродкаў. І я быў вымушаны пакінуць школу і пайсці зарабляць на хлеб.

Са мной у адным класе вучылася Зіна Лагада з мястэчка Бераставіцы. Бываючы ў іх, я пазнаёміўся з яе сваяком Уладзімірам. Тады я нават і не падазраваў, што ён з'яўляецца кіраўніком Камуністычнай Партыі Заходняй Беларусі Вяліка-Бераставіцкага раёна. Ён пазнаёміў мяне з Антонам Расінскім — актыўным дзеячом КПЗБ і кіраўніком Незалежнай Партыі Хлопскай на Гродзеншчыне.

Апроч вучобы ў школе я займаўся самаадукацыяй, якою кіраваў і ў якой мне заўсёды ахвотна дапамагаў Антон Расінскі.

З Міхасём Матысікам — трэцім маім настаўнікам у напрамку камуністычнай адукацыі — я пазнаёміўся ў яго вёсцы Хмеліска, куды я даволі часта прыходзіў да сваякоў. Матысік навучыў мяне чытаць і пісаць па-беларуску. Многа са мной гутарыў аб справах нацыянальнага зняволення. Расказваў аб Савецкай Беларусі.

Маючы такіх настаўнікаў, мая камуністычная вучоба ішла вельмі паспяхова, хоць аб гэтым я нічога ў той час не ведаў.

УЛ. СТАНКЕВІЧ

АБ БРАНІСЛАВЕ ТАРАШКЕВІЧУ І ІНШЫХ

У апошні час у Мінску пачалі з'яўляцца публікацыі аб Браніславе Тарашкевічу. Першай ластаўкай быў артыкул Мірачыцкага «За шчасце народа», надрукаваны ў органе Саюза пісьменнікаў Беларусі «Літаратура і мастацтва» ад 26 студзеня 1962 года. Гэты артыкул падкрэслівае перш за ўсё заслугі Тарашкевіча як аўтара першай беларускай граматыкі. Гэта была яшчэ першая ластаўка. Але толькі наступныя працы — «Старонкі слаўнай біяграфіі» Арсенія Ліса, змешчаныя ў «Полымю» №2 з 1962 г. (у гэтым жа нумары апублікаваны ўрыўкі «Пана Тадэуша» на беларускай мове ў перакладзе Тарашкевіча), і В. Клейна «Старонкі палымянага жыцця» ў «Полымю» № 10 з 1963 года, — напісаныя на падставе багатых крыніц, адчынілі перад намі ўсё багацце незвычайнай постаці, якой быў Браніслаў Тарашкевіч. Сын беларускага селяніна, які стаў адным з перадавых прадстаўнікоў і стваральнікаў культуры беларускага народа, увабраў у сябе ўсё найлепшае з польскай культуры. Ён быў увасабленнем таго, што звязвала і найлепш магло звязаць польскі і беларускі народы. І сапраўды сімвалічным з'яўляецца факт, што седзячы ў санацыйнай турме як правадыр беларускіх сялян, ён перакладае на беларускую мову «Пана Тадэуша».

Знаёмячыся з творчасцю Б. Тарашкевіча, з усёй яго дзейнасцю, біяграфіяй, нават сёння цяжка сказаць, што ў ім перамагала: вучоны, вялікі рэвалюцыйны дзеяч, аратар, публіцыст? Тарашкевіч пакінуў шэраг публіцыстычных прац, звязаных з сялянскімі праблемамі і нацыянальным пытаннем, пераклаў на беларускую мову «Іліяду» Гамэра. Яго прамовы ў Сейме — гэта жамчужыны аратарскага мастацтва. Яго прамовы слухалі нават найбольшыя яго ворагі, не раз даведзеныя імі да шаленства. А з якім гонарам ён бараніў у Сейме справы «Грамады», як разумна вёў сябе ў час следства! Поўны спакой ён захаваў і ў другім судовым працэсе, у якім адказваў за камуністычную дзейнасць. Прыгаворы адбываў у розных турмах санацыйнай Польшчы: у Гродне і на Лукішках, у найгоршых турмах цэнтральнай Польшчы — усюды быў прыкладам для сваіх сяброў.

Быў ідэолагам і прызнаным правадыром мас, які згуртаваў у шэрагах «Грамады» значна больш ста тысяч барацьбітоў, а пад яе сцягам — большую частку беларусаў, пражываючых у Польшчы ў міжваенны перыяд. Пераход Браніслава Тарашкевіча ў камуністычны лагер быў добрым здабыткам для Камуністычнай Партыі Польшчы. Не прыпадкова гавару тут аб КПП, хоць дзейнасць Тарашкевіча галоўным чынам канцэнтравалася ў Заходняй Беларусі. Вялікі ўплыў на яго мелі камуністы — паслы ў Сейм Адольф Варскі, Ежы Сахацкі, які быў адным з найлепшых у кіраўніцтве КПП знаўцам нацыянальнага пытання.

«У снежні 1925 года я быў прыняты ў члены Камуністычнай Партыі Польшчы», — гаворыць у сваёй аўтабіяграфіі Браніслаў Тарашкевіч, напісанай у Маскве 1 лютага 1936 года.

*

Публікацыі, якія з'явіліся ў Мінску ў апошнія гады, абапіраюцца на шырокія крыніцы, пачэрпнутыя з архіваў, больш шырокія, чым гэта было раней, калі да значнай часткі важных матэрыялаў амаль ніхто не меў доступу. І ў гэтым найбольшае значэнне апошніх публікацый. Вельмі характэрная і цікавая ў гэтым сэнсе кніжка братоў Палуянаў «Рэвалюцыйны і нацыянальна-вызваленчы рух у Заходняй Беларусі 1920—1939», выданая дзяржаўным выдавецтвам БССР, Мінск, 1962 г.

Сярод актывістаў КСМ Заходняй Беларусі і КПЗБ аўтары называюць прозвішчы цэлай плеяды беларускіх пісьменнікаў і паэтаў: Максім Танк, Міхась Машара, Валянцін Таўлай, Піліп Пестрак, Міхась Васілёк і іншыя, якім санацыйныя пракуроры і суддзі шчодра вымяралі «за кожны радок — гадок».

ЕВА КУЧКОЎСКАЯ

З Клюковіч

У гэтыя дні ўвесь народ адзначае 20 гадавіну ўзнікнення ПНР. Ва ўсіх галінах жыцця маем дасягненні ў творчай працы. За гэтыя 20 год шмат змянілася і ў нашай вёсцы. Яшчэ нядаўна, каб даехаць у Клюковічы, трэба было прайсці пешшу 12 км, а цяпер у Клюковічы курсуе аўтобус, што з'яўляецца непасрэднай прычынай большай актыўнасці насельніцтва гэтай аколіцы.

Школа ў вёсцы з'яўляецца месцам культурнага жыцця. Тут вучацца не толькі дзеці, тут сяляне вучацца добра гаспадарыць, а жанчыны — добра і смачна гатаваць, шыць і г. д.

Велізарную ролю ў жыцці вёскі адыгрываюць настаўнікі. Культурнае жыццё вёскі — гэта іх ініцыятыва.

Настаўнік беларускай мовы Аляксандр Федарчук, апрача сваёй галоўнай працы, працы настаўніка, шмат часу прысвячае мастацтву і музыцы. У гонар 20 гадавіны ПНР ён стварыў мастацкую кампазіцыю на ўсю сцяну школьнай залы.

На здымку дэкарацыйная кампазіцыя на сяміметровай сцяне школьнай залы.

С. Крэйза

СЕЛЬСКАЯ ГАСПАДАРКА БЕЗ ТАЯМНІЦ

ПАЧЫНАЕЦЦА Ў ЛАБАРАТОРЫІ

Пачынаецца ў лабараторыі. Тут вядуцца доследы над кожнай раслінай, нагляд, спробы. Кожны колас, кожная бульбіна, кожнае зерне павінна мець добрую форму, даспелае, сухое і чыстае, з добрым працэнтам усходжасці.

З яго, шляхам размнажэння, атрымліваецца суперэліта, потым эліта, арыгінал і I, II і чарговыя высевы. З тых некалькіх зернетак узнікнуць тысячы цэнтнераў кваліфікаванага насення, гарантуючага высокі ўраджай.

Часта чуем аб цудоўных выніках. Італьянская пшаніца дае ўраджай па 40—60 ц з га. Падобныя ўраджаі і ў Югаславіі. Ведаем слаўную шведскую пшаніцу, якую садзяць, а не сеюць. Такая пшаніца ўведзена і ў нас як эксперымент.

Сярэдні ўраджай усё больш узрастае на ўсім свеце. Вядома — угнаенні, ахова раслін, удасканаленыя машыны і метады. Аднак насенне адыгрывае асноўную ролю. Асабліва гэта відаць пры ўвядзенні сістэмы насеннай гаспадаркі, якая цяпер паспяхова ўводзіцца ва ўсёй Польшчы.

Як выглядае шлях зерня з навуковых лабараторый Інстытута гадоўлі і акліматызацыі раслін да кожнай гаспадаркі? Пачынаецца на доследных палетках ад назіранняў, строгага адбору. Потым ідуць розныя камбінацыі з крыжаваннем. У выніку шматгадовай працы ўзнікаюць новыя віды і гатункі з каштоўнымі якасцямі, падрыхтаваныя да адпаведных глебавых і кліматычных умоў. Улаўліваюцца і ўмацоўваюцца найбольш неабходныя якасці. Ва ўмовах нашага ваяводства асабліва патрэбны такія якасці раслін, як карацейшы перыяд вегетацыі і большая марозастойкасць.

Зерне суперэліты і эліты трапляе да насенных гаспадарак (у нас каля 100 ПГР-аў). Тут прадукуюцца арыгіналы, якія ідуць у рэпрадукцыйныя гаспадаркі (у нас іх каля 17.000). А гэтыя гаспадаркі выменьваюць насенне сваім суседзям.

Шматлікія прыклады з нашага ваяводства, як і навуковыя доследы, паказваюць, што кваліфікаванае насенне дае ў сярэднім на 2—3 ц зерня з 1 га больш. У маштабе ваяводства гэта дае 1,2 — 1,8 мільёна цэнтнераў дадатковага збожжа.

Таму справы насення ставяцца на адным з першых месц у праграме аграмінімума і шырока абмяркоўваюцца на занятках па сельгаспадрыхтоўцы. Гэта вельмі сур'ёзная справа, якая можа пакончыць з дэфіцытам збожжа, які назіраецца і на Беласточчыне.

Інж. М. Сухажэбрскі

КРУГ ЗАМЫКАЕЦЦА

ПР-ы гэта ўжо скрысталізаваная форма сельскагаспадарчай навукі. Вядзе яе ЗМВ. І кожны павет мае, большыя ці меншыя, але напоўна заслугі і дасягненні.

У Гайнаўскім павеце ёсць 43 калектывы ПР усіх ступеняў, у якіх вучыцца 380 асоб. 100 асоб дагэтуль ужо закончыла самастойную 3-гадовую вучобу.

Як прадстаўляецца ўдзел старэйшых гаспадароў і моладзі ў ПР-ах?

У Гайнаўскім, як і ўсюды, пераважае моладзь. Але ўсё больш і старэйшых людзей пачынае вучыцца. Разумеюць, што метады гаспадарання дзеда і бацькі далёкія ад дастатковых. Каб добра гаспадарыць, трэба вучыцца.

У вёсцы Грабавец існуе калектыў ПР старэйшых — 9 асоб. Нядаўна ўзнік ПР супольна для вёсак Тэрэміскі і Пагарэльцы ў Белавежскай пушчы. 12 асоб. Калектыў «барадатых» — так сімпатычна назваў яго нехта ў ГРН у Белавежы. Назва прынялася, распаўсюдзілася аж на павет. У Тэрэмісках, акрамя «барадатых», працуе і маладзёжны ПР, які належыць да перадавых. Атрымаў узнагароду — 20 тыс. у выглядзе сельскагаспадарчых прылад, угнаенняў, цэменту. Іншыя лепшыя калектывы — таксама. Навасады, Арэшкава атрымалі апрысківачы «Лех» па 2.500 зл. Узнагароды гэтыя дало ім Ваяводскае праўленне сельскагаспадарчых гурткоў за вырошчванне бульбы і кукурузы. Індывідуальныя ўзнагароды ад той жа ўстановы па 500 зл. атрымалі **Юзэф Мішчук з Арэшкава, Аляксандр Харкевіч з Ляшукоў і Рыгор Міранчук з Навасад.**

Павет не застаўся ззаду і прызнаў таксама 5 калектыўных і 7 асабістых узнагарод.

Узнагароды даюцца ў форме, часцей за ўсё, прыладаў працы, патрэбных у гаспадарцы і служачых усім.

Павятовы Саюз вясковай моладзі паставіў перад сабой амбітны дэвіз: кожны член ЗМВ — вучнем ПР-у ці СПР-у і наадварот. Круг, які замыкаецца, які павінен замыкацца ў практычнай дзейнасці ўсёй маладзёжнай вясковай арганізацыі. (вл)

Сярэбраная скрынка

Вось на здымку адна з тых радасных хвілін на вёсцы, (на здымку у адной з пачатковых школ у Кольнэньскім павеце), калі ў карыстанне аддаецца нешта новае, што вучыць, бавіць, вяселіць. Усе тады рады, усміхаюцца, узрушаны.

Разам з пабудовай тэлевізійнай мачты ў Беластоку, тэлевізар стаў марай не толькі гарадскіх. Марай, на шчасце, рэальнай. Тым больш, што з дапамогай, асабліва для вёскі, прыйшлі тут шматлікія ўстановы, якія выдзелілі са сваіх бюджэтаў немалыя сумы на пакупку тэлевізараў. У 1963 годзе Ваяводскі камітэт адбудовы краю (папулярны СФОС) прызначыў на тэлевізары 100 тыс. зл. За іх куплена 83 сярэбраныя скрынкі. Іх атрымала 18 перадавых у акцыі СФОС школ, 59 грамадскіх святліц і толькі 6 прадпрыемстваў.

У Гайнаўскім павеце тэлевізары атрымалі Белавежа, Палічна, Дубічы Царкоўныя і Альхоўка. (вл)

Фота СФОС.

ПАДАРУНАК

Бацькі-апекуны любяць сваіх дзяцей. Купляюць ім падарункі. Гэта нармальна. Калі гэтага няма, кажам, што нешта не ладзіцца. Дзіцём кляшчэляўскага ГС-у з'яўляецца мясцовая школа, над якой узяў апеку. Апякун аказаўся добрым і шчодрым. За 15 тыс. злотых купіў тэлевізар і паставіў яго ў школе для сваіх падапечных і для ўсіх кляшчэляўцаў, бо школа ў Кляшчэлях стала цэнтрам культурнага жыцця і, трэба сказаць, добра служыць справе. (вл)

Працавітая зіма

Шырока раскінуліся лугі над Нарвай у Юшкавым Трудзе. На аднаго гаспадара прыпадае тут у сярэднім па 4 гектары сенажацяў. Вясною 1963 года на дрыгвяністы прынараўскі луг увайшлі людзі і машыны. Пачалася меліярацыя. Дагэтуль паглынула яна каля чатырох мільёнаў злотых. Зіма спыніла працу пры асушцы і загаспадараванні сенажацяў.

У 6-ці вёсках на тэрыторыі ГРН Юшкаў Груд спецыялісты будуць праводзіць сельскагаспадарчае абучэнне сялян. Найбольш часу адведзена на азнаямленне хлебаробаў з тайнамі кантрактацыі сельскагаспадарчых культур і з навейшымі метадамі гадоўлі пародзістых кароў і авечак.

У вёсках Кухмы, Юшкаў Груд, Багнюкі і Бандары дасканала расце бульба. У ГРН-е пастанавілі, каб гаспадары з названых вёсак садзілі толькі адзін гатунак бульбы. Найбольшую папулярнасць заваявала тут бульба «Эпоха». Менавіта яна будзе вясной пасаджана ва ўсёй грамадзе.

Здаралася яшчэ дагэтуль, што сяляне карысталіся так званым «нейлонавым» сеўнікам — сеялі з плахты або з карабка. Страты ад такога севу (як калісь мы ўжо даказвалі на старонках «Нівы») незвычайна вялікія. Сельскагаспадар-

(Працяг на стар 7)

На бельскім ільнозаводзе, званым рашарняю, пажарнікаў празываюць «камандаю кулакоў». Хлопцы яны бравыя, проста рвуцца да доўгіх дзяжурстваў, бо затое другі дзень вольны, можна парабіць на гаспадарцы (пры паўтаратысячным заробку). Неяк падвінулася нага дзесяцігектараваму Віктару Прасніцкаму, але ад чаго ж швагерская апека самога каменданта Жэшута. Прышлося Прасніцкаму ўсяго-наўсяга чыркнуць благальную просьбу, што нібы на такой гаспадарцы памірае ад голаду і... адпаведна «замачыць» яе. А Жэшут, ого, каму як каму, але літроўцы не даруе... Добра ведаюць аб гэтым землякі Прасніцкага Пятро Бурыла і Ёсіп Бурак, Іван Карыцкі ці новаспечаны пажарнік Іван Скарбіловіч.

Пажарнікі — народ здагадлівы і, відаць, сімпатычны. Жэшут з дырэктарам даўно жыве «на ты». Раз так, хто ж здольны калыхнуць камендантавай апініяй!? Разам выпіваюць, ездзяць — ходзяць у гасціну да новапрынятых на працу або новаавансаваных — на Каляды, Вялікдзень, Юр'еў дзень і святога Міхайла. Іх блізкія божацца, што ўсяму вінаваты галоўны інжынер, ён распіў дырэктара, на плячах валок з-пад рэстарана, пакалечыў пап'янаму. А цяпер ужо ўсе «калечаць», нават шафёр Аляксандр Маліноўскі.

Маліноўскі — важная персона, без яго не даехалі б нат' і да палавіны папоек. Што праўда, ёсць шафёр Мікалай Вішня, але ён слабы кампаньён, не можа піць, хворы. Таму Вішня зарабляе нямнога, бо выездаў нямнога, от, часамі пашчасліўціца адвезці апоўначы ў Беласток падхмеленага рэвізора або... або штораз дае Бог моцны (п'яны) сон самому дырэктару, які паедзе на высокую нараду ў Лодзь, а назад едзе, едзе, едзе, Бельск праедзе (прахрапе) аж на пагранічнай станцыі разбудзяць. Звоніць шэф адтуль на старажоўку ў рашарні, каб мігам паднялі з ложка каторага шафёра, да хаты вярнуцца.

Наогул вельмі ласкавы ён чалавек. Падумайце, пару дзён запоем прападае дзесьці яго левая рука, г.зн. Анатоль Федаровіч, шэф, так званай працы - платы. І калі ўрэшце паявілася гэтая рука ды пачала сіплым голасам тлумачыцца, дырэктар аказаў поўнае зразуменне, спачувальна ўсміхнуўся і папрасіў, каб на ўсякі выпадак напісаў просьбу на водпуск

З ПІСЕМ ЗЕМЛЯКОЎ

...А Ў НАС НААДВАРОТ

У вёсцы новая навіна паявілася, чыстае дзіва. Сымон той стары, што па-над рэчкаю жыве, век свой дажывае, надумаў з сынам сварыцца і аддзяліць яго ад гаспадаркі зусім. Значыць, аддзяліць захацелася, але найперш трэба прычыну нейкую вышукаць, бо як жа іначай? Хадзіў ён усюды, таптаўся па вёсцы, аж нагадаў сабе такое выйсце зрабіць: напляткаваць на сына, што гультай непрыступны, да нічога рукой не даткнецца, адно для вока людскога швэндаецца па хлеўчыку або ў поле з плугам валочыцца...

Усенька, відаць, пайшло з-за таго, што сын ажаніўся летась, нявестка вельмі шпаркая прышлася і хату пачала даводзіць да толку: царскія бруды вымываць па закутках і аб парадку ды ладзе старацца, каб вошы не елі. Вядома, цяпер маладыя нецярплівымі сталі і ўсяляк хочуць ад гарадскіх не горш жыць.

Наш тата жартаўнік вялікі — заўсёды з языком сваім сунецца. Аднаго разу напаткаў Сымона і давай казаць яму гэтакі вершык вясёлы, які ты ўжо чула калісьці на хрысцінах у швагеркі.

— Ты, Сымоне, небарак, ох, які з цябе дурак, табе ўжо лет нямала, сядзь, маўчы і Богу хвала, перад дзецем свет вялік, а ты дзядуля і старык...

Сымон закіпеў страшнаю злосцю на татку, біцца кідаўся, ледзь угаварылі яго. Смех пайшоў на цэлую аколіцу, бо каля крамы ўсё гэта здарылася і народу назбягалася.

Калі ж дайшло да судоў Сымона з сынам, дык аказалася, што малых гаспадарак дзяліць нельга, бо дзяльба бясконца магла б цягнуцца, нават каня не было б чым карміць. Вось і насудзіўся стары з дзецем родным!

А пазаўчора паехаў сын з жонкаю да мястэчка, Сымон услед за імі пасыкнуўся. Расказваюць, што ён за прыгуменнем набраў каменняў і па маладых пускаў. Брукоўцам трапіў у спіну нявесткі. Сын не стрымаў гэтакай ганьбы, хапіўся за пугу і за бацькам пагнаўся.

Цяпер ходзяць слыхі, што Сымон падае ў суд брата свайго роднага, такога ж старога, як і ён сам. Нібы той вінаваты яму кавалак сенакосу, яшчэ ад перадваенных часоў. Намаўляе Сымон сабе сведкаў на суд, фунды абяцае ім, калі справу выйграе, бо старых планаў зямельных няма, пры акупацыі прапалі, пад час вайны, а новыя дакументы не фігуруюць. Дарэшты ўпёрся пасудзіцца. Навошта яму зямля здалася? Ці ж дасць рады абрабіць яе або ж хто купіць у яго? Няйначай, выйдзе так, што сын не выцерпіць і прагоніць прэч няўжытнага бацьку сварлівага - буркліваго. Дачок мае тры, хай ідзе да каторай з іх, тыя языкастыя больш яшчэ...

Гавораць людзі, што дзеці над бацькамі здзекваюцца. — А ў нас наадварот: сын з нявесткаю цярплівасць маюць.

АДОЛЬ КАСТРЫЦА

САЛОМА НА КРОСНАХ

НАРОДНЫЯ ВЫТВОРЦЫ

Амаль у кожнай з 70 хат Старога Корніна кросны. У кожнай хаце тканне. Дарэмна, аднак, хацелі б убачыць вы на кроснах белае палатно ці ўзорыстыя дываны — плахты, як часта ў нас называюць. Кросны, старыя, даўнія кросны, служаць зусім для другога вырабу вясковых умелых рук. Ужо папулярныя саламяныя маты — вось што прадукуюць яны. Аснова — тоненькія ніткі — павуцінкі, уток — салома.

У кожнай хаце салома. У кожнай хаце просяць прабачэння за смецце, бо салома. Дзеці і старыя яе чысцяць, кожная саломінка праходзіць праз іх рукі. Колькі трэба такіх саломінак? За адзін раз Анна Харытонюк паставіла 30 губ. Па 4 м. у губе. Другія 30 ляжаць аснаваных. За мат у 2 метры даўжыні плаціцца 40 зл. Ніткі каштуюць 25 зл. за кг, з якога выходзіць 30 губ асновы. Салома нічога не каштуе. Дзіцячая праца таксама. Аплачваецца. Грошы патрэбны. Ды дзеці маюць школу, вучобу, аб гэтым хацелася б, каб не забывалі бацькі.

Салома да ткання матаў павінна быць простая з-пад сярпа. Ратуем за механізацыю сельскагаспадарчых работ, а тут адны маты змяняюць усё на 180° і ў рух, як даўней, ідзе серп, снавальніца, кросны. Парадоксы! Праўда без чаўнака, бо кожную саломінку трэба ўручную залажыць.

Але аплачваецца. «Калянковы» мат у 2 м даўжыні каштуе 70 зл. а перапыканая дошчачкамі — 100 зл. Заграніца ласуецца нашымі народнымі вырабамі. Матамі зарабляем долары. Чаму б не ткаць? Усё добра, што добрым мэтам служыць.

На здымку бачым таксама народныя вырабы, таксама з саломы і таксама са Старога Корніна. Чайнік, міскі, падстаўкі — Уладзімір Сурэль паказвае нам свае скарбы. Яго жонка Ніна, як жанчыны амаль у кожнай хаце, тчэ маты, саламяныя ходнікі, вышывае саломай дыванікі на сцяну.

Анатоль Харытанюк узяўся за пляценне карабкоў. Плаціць за іх па 50 зл. Першы выйшаў добра, як на першы нават вельмі добра. Але чаго не дакажуць умельцы.

Старакорнінцы прадаюць свае вырабы ў Бельску, дзе знаходзіцца пункт скупу Спулдзельчага аб'яднання халупнікаў і народных вытворцаў. Далёка трэба ехаць. Каб у Гайнаўцы — прапануюць некаторыя. У аколіцы Старога Корніна і іншыя вёскі займаюцца таксама вырабамі.

Аб гэтых і іншых справах аб'яднання, якое гуртуе народных вытворцаў, правядзем размову з прэзэсам Spółdzielczego Zrzeszenia Chałupników i Wytwórców Ludowych у Беластоку ў адным з наступных нумараў.

Вера Леўчук

БЕЛАСТОЦКІ АДДЗЕЛ ПГТ У 1964 ГОДЗЕ

У палове кастрычніка г.г. Беластоцкі аддзел Польскага гістарычнага таварыства наладзіць навуковую сесію з цікавай праграмай дакладаў. На сесіі будуць заслуханы наступныя даклады: 1) Аб генезісе этнічнага складу (балта - руска - мазавецкага) Беласточчыны, 2) Вызваленне Савецкай Арміяй Беласточчыны ў 1944 — 45 гадах, 3) Прагрэсіўны рух супраціўлення на Беласточчыне ў 1941—44 гадах, 4) Фармаванне органаў дзяржаўнай улады на Беласточчыне ў 1944 — 45 г.г. На сесіі будзе падана да ведама шырэйшая інфармацыя аб тым, якія матэрыялы заключаюць у сабе Ваяводскі архіў у Беластоку і архівы ваяводскіх камітэтаў ПАРП, ЗСЛь і СД.

З Беластоцкім аддзелам ПГТ супрацоўнічае рэдактар нашага тыднёвіка Мацей Канапацкі, які неаднаразова выступаў на яго пасяджэннях з дакладамі. У плане дзейнасці аддзела на 1964 год прадбачваецца чарговы даклад М. Канапацкага аб польска - беларускіх сувязях у нацыянальна - вызваленчым і культурным рухах.

З ЖЫЦЦЯ НАЦЫЯНАЛЬНЫХ МЕНШАСЦЕЙ

Юбілей Г. Саргоніна

Рускае Культурнае Таварыства ў Варшаве ўрачыста адзначыла 30-ую гадавіну творчай працы рускага паэта, пражываючага ў Польшчы, Георгія Саргоніна.

Літаратурныя дасягненні Г. Саргоніна заключаюцца ў паэтычных зборніках «Севернос» (1933 г), «Весна в декабре» (1937), «Стихи о Польше» (1959 г.)

У сувязі з 30-ай гадавінай літаратурнай дзейнасці і выхадам з друку новага зборніка вершаў «Поэма юности моей» 15 снежня 1963 года ў люстраным зале Галоўнага Праўлення Таварыства польска - савецкай дружбы ў Варшаве адбыўся аўтарскі вечар Г. Саргоніна. Паэт прачытаў шмат сваіх вершаў і перакладаў твораў сучасных польскіх паэтаў на рускую мову. Прысутныя на вечары надзвычай сардэчна ўспрынялі прачытаныя аўтарам вершы.

З свайго боку жадаем юбіляру новых творчых поспехаў.

ВІКТАР ШВЕД

у гэтыя прапушчаныя, дакладней, прапітыя дні. Пастаўлена на дакуменце фальшывая дата — і Толік чысцюткі, быццам анёл. Хлопец мае моцную пазіцыю, жонка з'яўляецца старшынёй рабочай рады і з гэтым фактам мусова лічыцца.

Здаецца, Сяргей Шаўра — кіраўнік прадукцыі — у прыпадку гневу назваў дабраную кампанію афіцэрамі прадукцыі і тут жа, на месцы, разжалаваў у салдаты. Наўрад. ці ведаў ён, што стрэліў без промаху: ані дырэктар, ані галоўны інжынер па сённяшні дзень не прад'явілі нават дыпломаў сярэдняй адукацыі — робяць пісьмовыя памылкі, унікаюць тэхнічных дыскусій. Шаўра, відаць, меў на думцы тады што іншае: майстры не чуюцца майстрамі, падафіцэрамі прадукцыі. Яны кожную найменшую справу кіруюць да дырэктара, бо ніколі невядома, хто пабіў рэкорд гасціннасці начальству, і хто каго намераны выгрызці, падставіць нагу. Напрыклад, майстар Іван Грыгарук. Ён належыць да тых, хто будаваў рашарню і працаваў у ёй доўгія гады (ад 1948 г.). З цяперашнім кіраўніцтвам не змог дайсці да ладу, не падабалася безгаспадарнасць, расхлябанасць, меў непрыемную размову, пасля якой быў адразу пераведзены ў звычайныя рабочыя — у грузчыкі саломы. Майстар Грыгарук звольніўся, знайшоў адпаведную работу, яго месца хуценька заняў іншы. Сяргею Шаўру яшчэ не пагражае падобны лёс, замнога ўжо ведае пра начальніцкія сакрэты, таму час ад часу можа пазволіць сабе на смеласць.

Дзівы дзіўныя адбываюцца ў рашарні. Вясною аказалася, што Сарнацкі, кіраўнік пункту скупу, згнаіў добрых пяцьдзесят тон ільну. Справа дайшла да шырокага ведама, дырэктар адкрыта сказаў яму адкласці гніль на бок, бо збіраецца прыехаць камісія, ацаніць шкоду. Лепшай інфармацыі Сарнацкаму і не трэба, ён чым хутчэй пускае ў малацьбу гнілы лён уперамешку са здаровым, мяшае. Камісіі няма чаго рабіць, а дырэктар потым цвярдзіў, што з «тым згнаеннем пераўвялічылі, далажылі»...

Усё ж Сарнацкага адклікаў. Ён менш спрытны ад свайго калегі, кіраўніка пункту скупу ў вёсцы Ч., дзе свайго часу бясследна знікла каля трыццаці тон ільну. Аднак матэрыяльнай розніцы паміж імі няма — як адзін, так і другі стараюцца аб уласныя аўтамашыны, багацеюць. Хітруюць, каб цераз сваякоў або знаёмых кантрактаваць лён і браць за яго грошы паводле найвышэйшых класіфікацый. Самі сябе не крыўдзяць, не. Ад гаспадароў, што здаюць ім лён, ой, хочацца скруціць хоць пяцьдзесят кілаграмаў, народ на вагах не знаецца — давай мужыка загаварваць працэнтамі вільгаці, умудронымі слоўцамі і чалавечак ад плуга гатовы, ціхне, маўчыць.

Пагаворка, што шыла з мяшка вылазіць, поўнасцю пацвердзілася. Пішучы аб гэтым, мы не адкрываем нічога новага. Пра іх гаворыць цэлая прыгарадская аколіца, у Рашарні звыш пяцісот рабочых, армія людзей і іх сем'і не на жарты патрывожаны тым, што рэзка знізіліся заробкі. Ад месяца мая ўстрымана выплата штомесячных прэмій, якія ў сярэднім заробку рабочага з'яўляюцца чацвёртай часткай.

Прычыны: у рашарні падае прадукцыйнасць працы, паніжаецца якасць вырабляемага валакна і пакулля, амаль напалавіну зменшылася выдайнасць малацільных агрэгатаў (з 8 тон на 4).

Каго ж пацешаць апраўданні, што была суровая зіма, прысушыла лета, працуе амаль трыста жанчын і адсюль праблема мацярынскіх водпускаў. Словам, вінаваты зіма з вясною, пагода і Той, што над намі, толькі не мы.

Тут гарэлка даводзіць да ўсяго.

Няўжо і ў гэтым годзе кіраўнікі ўздумаюць «бараніць» інтарэсы завода запоем рэвізораў і пашлюць бэгапоўца Гантарчука, каб расстараўся выпіўкі на паўтысячы злотых? За дзяржаўныя злотыя і на фальшывыя рахункі! (Гарэлкі нельга купляць за дзяржаўныя грошы). Назаўтра рабочыя ўжо невядома ў каторы раз зноў ахрысцяць вас моцным слоўцам: «Газёры»!

• ✲ •

Не падаем усіх прозвішчаў і менш вядомых людзям фактаў, адрасоў, — не трацім надзеі, што шэфы ўсё ж апамятаюцца. Да трох разоў бабка варожыць!

Кастусь ЯНКОЎСКІ

НА ШЫРОКІМ СВЕЦЕ

МАЛЬТА

Пра востраў Мальту, што на Міжземным моры, многія людзі пачулі першы раз у 1941 годзе. Тады, 17 студзеня, астраўляне перажылі страшны налёт нямецкіх бамбардыроўшчыкаў. Фашысты ўсімі сіламі намагаліся адваяваць з рук Англіі гэту яе калонію, бо яна мела надзвычайнае стратэгічнае значэнне ў правядзенні ваенных аперацый на тэрыторыі паўночнай Афрыкі. Гітлер і Мусаліні ў сваіх дыверсійных планах адносна Мальты лічылі на выкарыстанне глыбокай рэлігійнасці мальтыйцаў. Для мальтыйскага кліру Італія з'яўляецца бастыёнам каталіцызму. У Італіі жыве папа, які таксама італьянец... Барацьба на карысць Італіі была барацьбою за веру.

На пачатку вайны англійскія каланіяльныя ўлады выслалі ў Афрыку многіх асоб, падазроных у сімпатыях да фашыстаў. Востраў стаў падобным на бязлюдную, выпаленую зямлю, за час вайны адбылося больш трох тысяч налётаў. Адна паветраная трывога цягнулася цэлы месяц — трыццаць дзён. На адрэзаным ад свету востраве былі ўвезены пайкі на харчы і... амуніцыю, па дванаццаць снарадаў на гармату.

У такой сітуацыі гітлераўскім прыхільнікам штораз цяжэй было сеяць замяшанне сярод рэлігійных мальтыйцаў. У саборы горада Моста — за вялікім алтаром ляжыць бомба. Побач, на сцяне, можна прачытаць цяпер апісанне драматычнай вячэрні 9 красавіка 1942 года.

«У чатыры гадзіны і сорак мінут пасля абеду бомба, прабіўшы скляпенне, ударыла ў паркет перад вялікім алтаром ...у касцёле знаходзілася трыста чалавек...»

Некаторыя цяпер пабожна глядзяць на нямецкую авіябомбу нумар «EIA ZC 50 15 BC 1940 27 C». Бомбу і алтар — за грошы — паказваюць турыстам, зарабляюць. Цуд... Адкуль ім ведаць, што ў той час на ваенных заводах Германіі працавалі мільёны нявольнікаў з найменшых закуткаў Еўропы і шмат з іх займалася сабатажам — спрытна таілі бракі прадукцыі, каб прычыніцца да разгрому подлых людаедаў.

Хаця малую Мальту бамбілі безустанку, аднак страты ў людзях былі невялікія. Амаль усё насельніцтва пахавалася пад зямлёю, бо трэба ведаць, што Мальта — гэта востраў скал і пячор. Хто быў багаты, той будаваў у пячоры двухпакаёвае памяшканне, з калідорам. Бедныя гнездзіліся ў агульных, публічных пячорах, стаўлялі перагародкі або спрабавалі выдаўбсці сабе «пакой» у скалістай сцяне. Тут груды крэсел, матрацаў, рознай мэблі — словам цясчота, духата. Гараць свечкі, аліўкавыя лямпы. Тыя, хто пасяліўся ў старажытных хрысціянскіх катакомбах ці старадаўніх магільнях, знайшлі нават месцы на лямпы, не ўжываныя на працягу тысячы год.

Частка жыхароў горада Паола хавалася ў падземным храме, пабудаваным чатыры тысячы год таму назад, калі на Мальце жыў нейкі іншы, таемны люд са сваёю не менш таемнаю рэлігіяй. Храм будавалі архітэктары высокага класа: проста, густоўна і зручна. Прытым, мноства пакояў. Даўнія вандроўнікі прыходзілі сюды на сны, у гэтых пакоях спалі. Ранкам збіраліся ў Пакоі Прароцтваў, дзе расказвалі святарам сны. Затым адзываўся голас Бога — магутны, аглушальны, — які на падставе расказаных сноў прадракаў будучыню.

Нам, людзям дваццатага стагоддзя, таямніца гэтага божага голасу ясная. Справа ў спецыяльнай пабудове сцен, якія аддаюць несамавітае рэха, але людзі, якія бывалі тут чатыры тысячы год таму назад, лічылі, што маюць справу з ўсясільным духам, значыць, Богам!..

Мальтыйскія падзямеллі — вялікая турыстычная атракцыя. Як бачым, служаць яны таксама добрым сховішчам на выпадак вайны. Калі ўзнікла вострае міжнароднае напружанне ў сувязі з кубінскім крызісам і атамная вайна вісела на валаску, на Мальце паўжартам гаварылі: толькі мы адны застанемся ў жывых. Пойдзем зноў у пячоры і гроты, выжывем. Ад нас пачнецца адраджэнне чалавецтва...

Але пакінем гэтыя страшныя жарты мальтыйцаў. Зрэшты, і ім цяпер зусім другое ў галаве. Вось незадоўга, паводле абяцанак Англіі, востраў Мальта — даўжынёй у 28 кіламетраў і заселены 300-тысячным насельніцтвам — стане незалежнай дзяржаваю (сталіца Ла Валета). Мальтыйцы ўпершыню створаць свой уласны ўрад, а мальтыйская мова будзе афіцыйнай, выйдзе са становішча пагарджанай і абсмейванай мовы. Цікавая мова мальтыйцаў, яна раз падобная да арабскай, другі раз да італьянскай — так, як і самыя мальтыйцы: мешаніна арабаў і італьянцаў.

(а-ся)

Ля сцен некалі страшнай крэпасці мальтыйкі сабраліся папляткаваць.

Мама і яе дзіця

Насарогі — рэдкія велізарныя звяры. Айчынай насарогаў з'яўляецца басейн ракі Брамапутра ў паўднёва-ўсходняй Азіі і некаторыя раёны Афрыкі. На свабодзе аднак іх вельмі мала. Насарогаў вынішчылі каланізатары.

Часцей іх можна ўбачыць у заапарках. Здымак наш паказвае чатырохгадовага насарога - маму. Яна завецца Маоля. Пасля 486-ці дзён цяжарнасці нарадзіла яна ў заапарку малога насарога, якога назвалі Куняля. Мама і яе дзіця ў няволі адчуваюць сябе зусім добра.

а-вр.

РУКА АДЖЫЛА

Як свет светам, ніколі яшчэ не было такой аперацыі, якую нядаўна правялі кітайскія хірургі ў шостай клініцы горада Пекіна.

Малады рабочы страціў руку ў няшчасным выпадку. У сорак мінут пасля пачалася аперацыя для ўратавання рукі. Па абодвух баках раны гладка былі спілаваны косці, змацаваны вінцікамі і кружкамі з пластычнай масы. Праз чатыры гадзіны пусцілі ў жылы кроў, потым злучылі парваныя нервы. Рука пачала аджываць.

На сёмы месяц лячэння рабочы мог ужо працаваць, падымаць цяжары вылечанай рукою, гуляць у пінг-понг, пісаць.

(а-ся)

НА АЎТАМАБІЛІ ПА ХВАЛЯХ

Не так даўно ў праліве Па-дэ-Кале можна было ўбачыць незвычайную карціну: па невялікаму зыбу рухаўся камфартабельны сухапутны аўтамабіль апошняй мадэлі «Рэно». Гэтая акалічнасць прымусіла сустрэчныя судны літаральна шарахацца ў бок. Напрошваўся вывад, што праліў у гэтым месцы абмялеў...

У сапраўднасці гэта было зусім не так. Аказваецца, вінoўнікамі такога незвычайнага відовішча былі два французы Жан Бруэль і Тоні Андаль. Свой аўтамабіль яны забяспечылі вяслярнымі лопасцямі, умацаванымі на колах, і пнеўматычным паплыўком пад днішчам.

Увесь «перамантаж» для воднага падарожжа займае не больш 10 хвілін. Такая экіпіроўка аўтамабіля вельмі зручная для розных экспедыцый і для месц, багатых вадаёмамі.

„САТУРН"

Васіль Ардамацкі

Першае пытанне Рудзіну задаў Зомбах:

— Ну дык як вы ўяўляеце сабе супрацоўніцтва з намі?

— Як? — здзівіўся Рудзін і паглядзеў на Андросава. — Я ж ужо падпісаў абавязацельства выконваць загады нямецкай разведкі. Так што я чакаю загаду.

— Мы вас пашлем у якасці нашага агента ў партызанскі атрад. Згодны? — спытаў Мюлер, не зводзячы вачэй з Рудзіна.

— У прынцыпе згодны, — падумаўшы адказаў Рудзін. — Аднак мне здаецца, што пры засылцы сваіх агентаў у партызанскія атрады вы часам не ўлічваеце тыповай рысы ваеннага часу — падазронасці. Нельга схапіць партызана, угаварыць яго служыць Германіі і адправіць яго туды, дзе ён знаходзіўся да палону. У нас у атрадзе расказвалі, як вы вярнулі аднаго партызана ў атрад, што знаходзіўся ў Задзвіньскім лесе. Яго там патраслі, ён усё расказаў, і яго павесілі на асіне ля самай шашы дарогі, ды яшчэ прышпілілі да курткі надпіс: «Лёс здрадніка». Я б не хацеў пайсці за ім.

70

Калі гэта ўжо неабходна, закіньце мяне да партызан, якія знаходзяцца як найдалей ад майго атрада.

— Гэта трэба абмеркаваць, — сказаў Зомбах. — Я прашу вас, Крэмер, выйсці і пачакаць у прыёмнай. А вы, Андросаў, застаньцеся...

Андросаў выйшаў з кабінета Зомбаха праз паўгадзіны і на хаду суха кінуў Рудзіну:

— Прайдзіце да мяне.

У сваім кабінеце Андросаў як зусім знясілены чалавек, ціха апусціўся ў крэсла:

— Ну, ведаеце... — шэптам сказаў ён.

— А што такое? — усміхнуўся Рудзін. — Усё быццам ідзе нармальна. Ці я памыляюся?

— Больш, чым нармальна. Зомбах хацеў, каб вы зараз жа пачалі працаваць тут, у апараце, але Мюлер настаяў, каб спачатку адправіліся ў партызанскі атрад.

— Гэта не страшна. Мюлер, я бачу, вельмі насцярожаны, а ён не дурань. Трэба даць ім магчымасць мяне праверыць. Не, не, усё ідзе добра. Дзякую. На якім рэжыме мяне будуць трымаць?

— Загадана ўладзіць вас у інтэрнаце пры нашай разведшколе, гэта на тэрыторыі гарнізона.

— Выхад у горад дазваляецца?

— Як і ўсім курсантам, толькі ў нядзелю і толькі з дванаццаці да трох.

— Спраўлюся. Была гутарка, у які атрад пасылаюць?

— Мюлер запрапанаваў якраз той атрад у Задзвінскім лесе, пра які вы гаварылі.

71

— Цудоўна! А які ў нас сёння дзень?

— Чацвер.

— Спадзяюся, я магу зацягнуць сваю падрыхтоўку, каб месяц хоць адну нядзелю з выхадам у горад?

— Зразумела.

— Тады ўсё ў поўным парадку...

Пяць важных радыёшыфровак.

— Ад Бабакіна — Маркаву

«Гандаль ідзе нармальна. Сёння была сустрэча з Рудзіным. Ён перадаў для вас наступны тэкст: «Усё ў поўным парадку. Андросаў згадзіўся і ўжо зрабіў для мяне многа. Яго пісьмовае абавязацельства пакідаю ў Бабакіна. Неўзабаве мяне закінуць у Задзвінскі лес у атрад, дзе ў канцы лета быў павешаны здраднік. Я павінен завербаваць там агента. Гэтае заданне для мяне экзамен, і, калі я яго вытрымаю, па ўсіх даных, буду ўзяты ў апарат. Прашу абяспечыць усё неабходнае для гэтай аперацыі. Прывітанне. Рудзін». Рудзін вельмі спяшаўся, нічога да яго тэксту дадаць не магу. Абавязацельства Андросава перашлю пры найбліжэйшай нагодзе. Прывітанне. Бабакін».

Ад Маркава — у Маскву, Старкову

«Толькі што праз Бабакіна атрымаў першую радыёграму ад Рудзіна. У яго ўсё ў поўным парадку. Андросаў згадзіўся і ўжо працуе. Рудзіна хочуць праверыць — пасылаюць з заданнем да партызан. Абяспечваю гэту аперацыю і падключаю ў яе Дабрыніна. Прывітанне. Маркаў».

72

ТРЫБУНА чытачоў

ЧЫМ ГАСПАДАРЫМ?

(Працяг са стар. 1)

Можна спадзявацца, што пад канец гэтага года зменшацца сялянскія клопаты з усякага роду рамонтамі радыёпрыёмнікаў, рухавікоў і другога хатняга абсталявання. Бюджэт прадбачвае дваццацідвухпрацэнтны ўзрост выдаткаў на развіццё рамесных паслуг сялянам, а вясковыя рамеснікі з адпаведнай падрыхтоўкай да сваёй прафесіі будуць карыстацца спецыяльнымі ільготамі ў падатку ад заработкаў.

Беласточчына славіцца ў краіне працай грамадскім чынам. Каб падтрымаць і яшчэ шырэй разгарнуць гэтую каштоўную грамадскую ініцыятыву, бюджэт ВРН адводзіць на працу грамадскім чынам 34 мільёны злотых, гэта значыць на 6,2% больш, чымсьці ў мінулым годзе.

Не, гэта далёка, далёка не ўсе дзіркі і дзірачкі Беласточчыны, якія прыдзецца латаць Прэзідыуму ВРН у бягучым годзе. Каб меў ён чым латаць, каб меў чым гаспадарыць, кожны з нас павінен сумленна выконваць свае абавязкі. Багацце ваяводства, акрэсленае яго бюджэтам, з'яўляецца ў сапраўднасці часткай багацця кожнага з нас — грамадзян ваяводства. Ці заўсёды добра ім гаспадаруем? Паводле дадзеных фінансавага аддзела, сяляне Беласточчыны вінаваты дзяржаве 112 мільёнаў злотых па прычыне невыконвання сваіх падатковых абавязкаў.

В. Рудчык

Лекцыя дэцэнтралізацыі

(Працяг са стар. 1)

мадскай актыўнасці ў розных галінах жыцця. І не выпадкова ў справаздачах гэтых грамадскіх рад з'яўляюцца і такія пункты: жыхары направілі дарогу, пачалі будову святліцы, школы, рамізы і г.д. Гэта таксама доказ добрай справы.

Д. Заблоцка

КОНКУРС роднага слова

(Працяг са стар. 2)

У Клюковічах сустрэліся вучні са школ у Вілінаве, Зубачах і Клюковічах. Першае месца падзялілі Галя Леўчук і Раіса Драшчун з Клюковіч. Трэцяе месца заваявала Зіна Максімюк з Зубачоў. Наступныя дзве ўзнагароды атрымалі Вера Мікула і Вера Дземенцюк.

Іншыя ўдзельнікі конкурса атрымалі кніжныя ўзнагароды.

Трэба сказаць, што ўсе ўдзельнікі конкурса добра падрыхтаваліся, мелі цікавы рэпертуар і таму конкурс адбыўся вельмі цікава.

СЯРГЕЙ КРЭЙЗА
Мілейчыцы

Ад Маркава — таварышу Аляксею

«Неўзабаве варожыя разведорганы закінуць свайго агента ў партызанскі атрад, які дзейнічае ў Задзвінскім лесе. Гэта будзе наш чалавек, аб чым трэба тэрмінова папярэдзіць толькі кіраўніцтва атрада. Падрабязнасці ім вытлумачыць сам закінуты. Аперацыя мае незвычайна важнае значэнне. З мэтай найлепшага яе абяспечання лічу неабходным неадкладна перакінуць у той атрад свайго прадстаўніка, які цяпер знаходзіцца ў вёсцы Стогава. Паведаміце, ці магчыма наладзіць з атрадам папярэдні кантакт. Прывітанне. Маркаў».

Ад таварыша Аляксея — Маркаву

«Камандзіру атрада Ляшчэўскаму дадзены неабходныя ўказанні і асабіста на яго ўскладзена адказнасць за пасяховасць вашай справы. Прадстаўнік атрада будзе чакаць вашага чалавека заўтра ад 19 да 20 гадзін каля руін Казачынскай царквы, што прыкладна ў пяці кіламетрах на захад ад Стогава. Пароль вашага чалавека: «Прывітанне «веруючаму». Водзыў: «Бога баяцца — не грашыць.» Пацвердзіце выхад вашага чалавека заўтра. Прывітанне. Аляксей».

З Масквы — Маркаву

«Пры першай жа магчымасці перадайце Рудзіну сардэчнае прывітанне і пажаданні поспехаў. Трымайце мяне ў курсе ўсіх яго спраў, у тым ліку нязначных. Прывітанне. Старкоў».

Працяг за тыдзень

73

За прылаўкам

Год таму збудаваная крама ў Старым Корніне выглядае вельмі прыемна як звонку, так і ўсярэдзіне. Прасторная, чыстая, тавары ўмела раскладзены на полках і за шклом. І выбар немалы. Вельмі смачныя цукеркі, напрыклад, можна купіць па 63 зл. за кілаграм. У краме царствуе маладая ветлівая прадаўшчыца Таіса Харытанюк. 5 год ужо яна на гэтай пасадзе. Працавала яшчэ ў старой краме. Ці лепш у новай — аб гэтым і пытаць не трэба. Даволі сказаць, што абароты вельмі ўзраслі, і цяпер дасягаюць 90 тысяч у месяц.

На здымку Таіса Харытанюк за прылаўкам.

(вл)

Фота **Ул. Паўлючук**

Меліярацыя грамадскім чынам

Меліярацыя, якая цяпер шырока вядзецца на Гайнаўшчыне, заахвоціла сялян выканаць частку працы грамадскім чынам.

Пры бескарыслівай дапамозе насельніцтва на меліярацыйным аб'екцеІсток адноўлены канал даўжынёю 2660 м і агароджаны на даўжыні 800 м. Агульная вартасць працы грамадскім чынам ацэнена тут на 219.622 зл.

У вёсцы Сухавольцы (аб'ект Верхні Нурэц) зроблены 4 пропусты. Жыхары вёсак Лука, Сакі, Белая Страж выкапалі 4.045 м меліярацыйных равоў, што ацэнена на суму 138.266 зл.

Наогул, меліярацыйная праца грамадскім чынам насельніцтва Гайнаўшчыны ацэнена ў Годзе Беластоцкай Зямлі на суму 359.608 зл.

Ю. Козак
Гайнаўка

Курс гатавання

У Скупаве ў снежні адбыўся курс гатавання і пячэння. На курсе займалася 19 чалавек. Заняткі адбываліся вечарамі. У час заняткаў нас наведаў аграном Нараўскага ГС і прапанаваў арганізаваць гурток вясковых гаспадынь. Запісалася 12 асоб.

19 снежня адбылося ўрачыстае заканчэнне курсу. Замужнія жанчыны прыйшлі з мужамі, а дзяўчаты — з мамамі. На ўрачыстасці прысутнічалі госці з Нараўскага ГС, з Гайнаўкі і Беластока. Усім вельмі спадабалася. Асабліва былі задаволены мужы, спадзяваючыся, што іх жонкі будуць гатаваць дома такія прысмакі, якія яны ўбачылі тут на сталах.

Усе гуртkоўцы і ўдзельніцы курсу сардэчна дзякуюць сваёй настаўніцы і інструктару Леакадыі Зароўскай.

Валя Янцэвіч
Скупава

Працавітая зіма

(Працяг са стар. 4)

чыя гурткі намераны давясці да таго, каб ні адзін селянін на тэрыторыі грамады Юшкаў Груд ужо на вясну 1964 года не сеяў з плахты. Машыны неабходныя для ажыццяўлення гэтага намеру, гурткоўцы часткова ўжо маюць, а рэшту закупяць за грошы з дзяржаўнага фонда развіцця сельскай гаспадаркі.

Як бачым, працавітая зіма будзе ў сялян, пражываючых на тэрыторыі грамады Юшкаў Груд. Усё, што намераны яны зрабіць, з'яўляецца ажыццяўленнем доўгатэрміновай праграмы аграмінімум. (вр)

У Крывой не сумуюць

У першай палове снежня ў Крывой (Бельскі павет) адбыўся 100-гадзінны курс для жанчын, арганізаваны Ваяводскім Саюзам сельскагаспадарчых спулдзельняў. На курсе 38 дзяўчат і жанчын вучыліся агароднічаць, шыць, гатаваць. На заканчэнне курсу адбыўся ўрачысты вечар пры багата застаўленым стале. Усе прысмакі рыхтавалі ўдзельніцы курсу. На вечары выступіў гурток мастацкай самадзейнасці з песнямі, гумарам і п'есамі.

Крывянскі мастацкі гурток добра ведаюць навакольныя вёскі. Ён ужо выступаў у Зубаве, Орлі і ў Чыжах, і ўсюды яго вельмі сардэчна прымалі гледачы.

У апошні час члены мастацкага гуртка падружыліся з самадзейнікамі Механічнага Тэхнікума ў Беластоку. Часта абменьваюцца вопытам. Вось і на ўрачыстую вечарыну ў сувязі з заканчэннем курса запрасілі сваіх беластоцкіх сяброў, якія, вядома, не падвялі, а прыехалі цэлым аркестрам.

В. Весялоўскі

Дарагое **Сэрцайка!**

Маю 19 год. Да гэтай пары я была шчаслівай, вучылася і не звяртала ўвагі на хлопцаў.

Год назад я пазнаёмілася з Колем. На канікулах увесь час гуляла з ім. Спачатку ён мяне цалаваў, але потым яму ўжо было гэтага замала. Я не згаджалася. Тады на другой забаве ён са мною не захацеў танцаваць, а танцаваў увесь час з іншымі. І тут я адчула, што я Колю кахаю. На гэтай забаве я ні з кім не гуляла і зараз пайшла дадому. Ад той пары ўсё аб ім думала. На апошняй забаве я ўбачылася з Колем і сталася...

Гэта было для мяне вялікім перажыццем, бо я зрабіла гэта, каб даказаць, што яго кахаю. Але ён аднак інакш паступіў са мной. Ён сказаў мне: «Табе нічога не сталася, а я з кожнаю так паступаю».

Я не павінна яму гэтага дараваць, але я кахаю Колю і ўсё думаю толькі аб ім. Я ўжо нікога кахаць не змагу, бо ненавіджу мужчын. Аднаго Колю магу любіць і кахаць. Сэрцайка, парай, што мне рабіць. Ці сказаць яму, што я яго кахаю, што час яму ўжо быць сур'ёзным? Але я цяпер яго не спатыкаю. Мо' напісаць яму пісьмо. Як паступіць, калі з ім спаткаюся?

Аня
з Сакольскага павета

Дарагая **Аня!**

Сапраўды зрабіла ты, Аня, вялікую жыццёвую памылку. Але ўжо позна над гэтым думаць. Коля цябе, на жаль, не кахае, як вынікае з твайго лісту, бо ён жа цяпер не паказваецца табе на вочы, а падругое, сказаў табе такія прыкрыя словы. Тое, што Коля з'яўляецца чалавекам без маралі, без сумлення, гэта вядома і таму няма чаго аб ім пісаць. На жаль, каханне не выбірае дрэнных і добрых, так як і ў тваім выпадку. Не веру, каб Коля да цябе вярнуўся, калі ён так паступае з кожнаю, але можаш паспрабаваць.

Так, Аня, гэта табе і другім маладым і наіўным дзяўчатам — перасцярога. Хлапец, які сапраўды кахае дзяўчыну, ніколі не паступіць з ёй так, як Коля з Аняй. На слова не трэба верыць хлопцам, бо вельмі многа ёсць сярод нас такіх Коляў.

СЭРЦАЙКА

КІНО

Праграма

13. — 19.I.1964 г.

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Белавежа
„Spieniony nurt" (rum.), 14—16. „Sprawa Niny B" (franc.), 17—19.

Клешчэлі
„Strachy zamku Spessart" (NRF), 14—16. „Ich dzień powszedni" (pol.). 17—19. „Smarkula" (polski), 18—19.

Нараў
„Trudne godziny" (radz.), 15—19.

Нарайка
„Poślubny rejs" (angl.), 15—19.

Чаромуха
„Królewskie dzieci" (NRD). 14—16. „Sprawa Niny B" (franc.), 17—19.

Чыжы
„Dwie sroki za ogon" (radz.), 15—19.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі
„Księga dżungli" (angl.), 15—19.

Бранск
„Stworzenie świata" (czeski), 14—15. „Zabawa na sto dwa" (USA), 16—17. „Nasz wspólny przyjaciel" (radz.), 18—19.

Гродзіск
„Czerwone berety" (polski), 18—19.

Орля
„Chłopiec z czarnego lądu" (angielski), 15—19.

Райск
„Trudne lata" (radz.), 15—19.

БЕЛАСТОЦКІ ПАВЕТ

Гарадок
„Przygody Krosza" (radz.), 14—16. „Diabelska przepaść" (czeski), 17—19.

Міхалова
„Ludzie błękitnego płomienia" (radz.), 14—15. „Nasz kochany potwór" (radz.), 16—17. „Gwiaździsty bilet" (radz.), 18—19.

Супрасль
„Stworzenie świata" (czeski), 14—15. „Zabawa na sto dwa" (angl.), 16—17. „Nasz wspólny przyjaciel" (radz.), 18—19.

Чорна Беластоцкая
„Moderato Cantabile" (franc.), 14—15. „Flip i Flap na bezludnej wyspie" (franc.), 16—17. „Ballada" (radz.), 18—19.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Мельнік
„15.10 do Jumy" (USA), 14—16. „Opowieść o prawdziwym człowieku" (radz.), 17—19.

Мілейчыцы
„Strachy zamku Spessart" (NRF). 14—16. „Ich dzień powszedni" (polski), 17—19.

Нурэц
„Manekin Pis" (holenderski), 14—16. „Sami na oceanie" (jugosł.), 17—19.

Сідра
„Po latach" (radziecki), 14—16. „Przystanek — komisariat" (węgierski), 17—19.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі
„Karabiny i gołębie" (węg.), 14—15. „Diabeł morski" (radz.), 16—17. „Mam tu swój dom" (pol.), 18—19.

Сухаволя
„Poste-Restante" (rum.), 14—16. „Król Maciuś I" (polski), 17—19.

Шудзялава
„Zmartwychwstanie" I i II s. (radz.), 15—19.

Янаў
„Siedem nianiek" (radz.), 14—16. „Jak być kochaną" (pol.), 17—19.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Ліпск
„Kwiecień" (polski), 18—19.

Новы Двор
„Kolorowe pończochy" (polski), 18—19.

КАЛІ ПОМ АКАЗАЎСЯ Ў ДОБРЫХ РУКАХ

Кляшчэляўскі ПОМ, быў такі час, выглядаў вельмі незавідна. Але гэта мінула. Цяпер кляшчэляўскі ПОМ перадавы ў ваяводстве. Цяпер ён стаў базай кадраў, а ад канца будучага лета будзе мець прафесіянальную школу. Дырэктарам кляшчэляўскага ПОМ-а з'яўляецца Пётр Вільк.

(вл)

ЛЯСАВАННЕ МАТАЦЫКЛАЎ

У снежні ў Варшаве адбылося 75 лясаванне матацыклавых кніжачак ПКО. Разлясавана 67 матацыклаў. З Беластоцкага ваяводства — вылясавана 2.

Дагэтуль уласнікі матацыклавых кніжачак ПКО з нашага ваяводства вылясавалі 129 матацыклаў. (вл)

Гумар і сатыра

Усмешкі

— Каб ёй пуста было!

— гаварыў п'яніца аб бутэльцы.

ДУМКІ ЯСЬКІ АПАЛОНІКА

Прыдзе, браткі, яшчэ такі час, што людзі ў поле гной вазіць будуць верталётамі.

Гавораць: мае белую гарачку. А ўвесь чырванее.

Расколатым шчасцем у печы не напаліш і не нагрэешся.

Наўпрасткі дарога карацейшая, але як перабрацца праз дрыгву?

Сцяжынка справядлівасці вельмі вузенькая і праходзіць над глыбокімі прорвамі.

Сміне нам

Не тубляйце галавы, жыццё хоча вас пагладзіць па ёй.

І цяжка, і лёгка

Прафесар: — Чаго вы, Пятрэня, маўчыце? Хіба я вам задаў цяжкое пытанне?

Студэнт: — Пытанне то лёгкае, а вось адказваць на яго цяжка.

КАНДРАТ КРАПІВА

ФІЛОСАФ І РАКА

БАЙКА

Блукаў філосаф па зямлі.
Чаго блукаў?
Мо' праўды ён шукаў
І сцежак тых, што да яе вялі,
Мо' вывучаў складанасць тых
падзей,
Што выклікаюць у людзей
То радасць, то трывогі,
А толькі збіўся ён з дарогі,
Пайшоў да вёскі нацянькі
І апынуўся ля ракі.
Вось вёска ўся навідавоку,
Сям-там дымяцца каміны
І смачны пах даносіцца
здалёку:
Няйначай як пякуць бліны,
А можа нават і мачанку.
(Філосаф наш ад ранку
Не каштаваў ніякай стравы).
Ды вось бяда!
Наперадзе вада
І не відаць паблізу пераправы.
«Не будзем смутку
паддавацца, —
Сказаў Філосаф наш, пачаўшы
раздзявацца. —
Мне толькі варта зняць штаны
І я паспею на бліны».
Аднак, раздзеўшыся, пачаў ён
сумнявацца.
Ці то ў штанах, ці без
штаноў —
Філосаф ёсць філосаф! —
Паразважаць заўжды гатоў
Аб чалавечых лёсах.
«Які ж мяне самога лёс чакае?
Хоць розум мой глыбінь шукае,
Але ж вада тут... чорная
такая...
Па ўсім відаць, што гэта глыб
Не для філосафаў — для рыб».
І вось у гэтыя хвіліны
Сумненняў і разваг
Пачуўся раптам роў асліны.
Ішак, прыспешыўшы хаду,
Пусціўся з берага ў ваду.
Не меў намеру ён тапіцца,
А проста моцна ўсмаг,
Дык захацеў напіцца,
Пасля хвастом крапіў бакі
Аж на сярэдзіне ракі.
(Аслу было там па калені).
Філосаф зноў у задуменні:
«Чаму ў рацэ мы дна не
бачым?

* ✻ *

Аналіз зробім, растлумачым...
Таму мы ў ёй не бачым дна,
Што ў вадаёме муць адна».
Так іншы твор са зместам
цьмяным
Мы лічым ледзь не акіянам.

АПОШНЯЯ СЦЭНА

— Вы павінны саскочыць з гэтай скалы, — сказаў рэжысёр акцёру, што выконваў галоўную ролю.

— Але гэта немагчыма — я магу загінуць.

— Нічога, гэта ж апошняя сцэна.

• • •

АДКАЗАЎ

Настаўнік геаграфіі звяртаецца да вучня:

— Пакажы, калі ласка, дзе знаходзіцца Гевонт.

— У Антося ў правай кішэні, — адказвае вучань.

• • •

ЦІ ХОДЗЯЦЬ ХАЛАДЗІЛЬНІКІ

— Мама, а халадзільнікі таксама ходзяць?

— Ды не!

— А чаму тады цёця Алеся казала, што яны пайшлі налева.

• • •

ЗДЗІВІЎСЯ

— Ваш сын разбіў акно ў нашай кватэры.

— Толькі адно?! У нас ён разбіў шэсць і то не скардзімся.

НА ПОШЦЕ

— Эх, людзі туманныя, лепіце маркі, дзе вам узбрыдзе, — жаліўся загадчык пошты. — Улазіце нават на другі бок канверта, а для мяне гэта дадатковая праца. Месца маркі — правы вугал, тады адразу відна і паштовая аплата і адрас.

Людзі, якія стаялі за бар'ерам, апусцілі вочы, адчуваючы свой грэх у гэтай справе.

— Грамадзянін начальнік, Пётркаў - Трыбунальскі — адно слова, ці два? — спытаў вусаты дзядзька, але яго словы не даляцелі да загадчыка.

— Не прыму вашага пісьма, — звярнуўся загадчык да закутанай жанчыны. — Напісана: «Сымону Сымонавічу», а які гэты Сымон, лясун ведае.

— Ах ты, шалапут, Сымон — наш сваяк, яго ўсе дзеці ў аколіцы ведаюць, — затараторыла жанчына.

— Магчыма, дзеці ведаюць вашага Сымона, а трэба каб пісьманосец яго знайшоў, — тлумачыць загадчык. — Дапішыце прозвішча.

— Дабрадзей начальнік! Пішу тэлеграму. Пётркаў - Трыбунальскі, адно слова? — зноў загудзеў вусаты.

— У мяне заказное пісьмо, — заяўляе маладзіца, працягваючы канверт.

Загадчык уголас чытае адрас: «Вёска Багушы, Ніне Якубовіч». Потым пытае: — А пошта дзе?

— Пошта там блізка, усяго тры кіламетры, — удакладняе маладзіца.

— Напішыце з якога боку, з паўночна - ўсходняга, ці з паўднёва - заходняга лічыць гэтыя кіламетры, — раіць загадчык.

Маладзіца абураецца: — Чытаць не ўмееце, напісана ясна: «Вёска Багушы!»

— Напішы пошту, якая абслугоўвае Багушы, зразумела? — голас загадчыка дрыжыць, бы камертон.

— Таварыш грамадзянін, у мяне тэлеграма, Пётркаў - Трыбунальскі — два словы? — дабіваецца адказу вусаты дзядзька.

— Выбачайце, я хачу гаварыць з Храбаламі, — адштурхваючы дзядзьку, кажа новы наведвальнік.

— Гаварыце на здароўе нават з Варшавай, але ў мяне тэлеграма... Пётркаў...

— Размова службовая, прашу злучыць з Храбаламі, — патрабуе навапрыбыўшы, адпіхаючы вусатага дзядзьку.

Загадчык падыходзіць да тэлефона, круціць ручку, як катарынку, затым крычыць:

— Ало, Бельск! Хто перарывае? Грамадзянка з Праневіч, убірайцеся з лініі, мне Бельск...

Наведвальнік крычыць: — Які Бельск, давайце Храбалы!

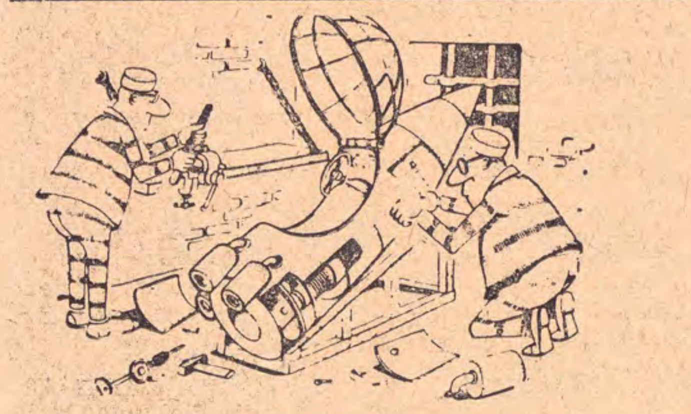
— Не шуміце, — асаджвае яго загадчык. — Храбалы не сталіца, непасрэднай лініі не маюць... Бельск! Заснулі там, ці раджаеце? Давайце Храбалы! Што? — загадчык слухае, затым кідае трубку і гаворыць: — Лінія пашкоджана, не адзываюцца Храбалы.

— Агіда! — гудзіць вусаты дзядзька. — У мяне тэлеграма. Пётркаў - Трыбунальскі, адно слова, ці два, адказвайце і не глядзіце на мяне бы баран!

Загадчык круціць тэлеграму, затым гаворыць: — Асёл — адно слова. Дурань вусаты — два словы. Трасца цябе вазьмі — тры словы, а назва мясцовасці заўсёды адно слова.

— Нарэшце! Так бы адразу і вытлумачыў, — адзываецца вусаты дзядзька, выкладаючы грошы на бар'ер.

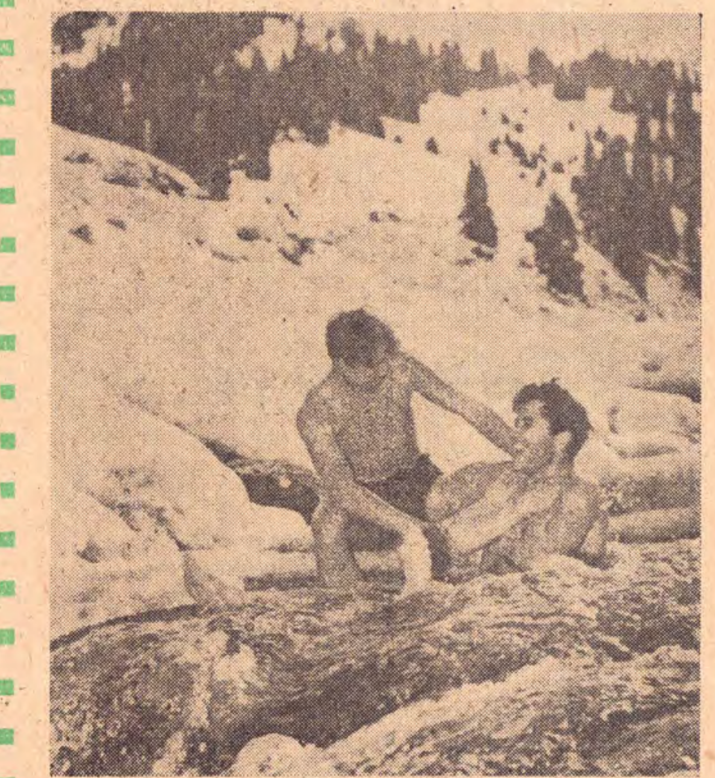
Дзядзька Лявон

Усякая ўсячына

Ала-Тау. Аматараў зімовага купання называюць у СССР «маржамі». Аб'яднаныя ў спецыяльныя секцыі, пачынаюць яны кампанію з першымі маразамі. Не адстрашвае гэтых «маржоў» нават тэмпература мінус 20°С.

Ці ведаеце вы...

...што ў Аўстраліі на матылёў палююць з лука. Размах крылаў гэтых матылёў дасягае да 30 см. Мяса іх папуасы ўжываюць у ежу.

КУР'ЁЗЫ

КІНАСЕАНС ДЛЯ САБАК

Уласнік аднаго кінатэатра ў Пітэабора (Канада) выпусціў афішу аб дэманстрацыі фільма «Дзікі Сэм», з жыцця сабак. Трыццаць сем мясцовых жыхароў папрасілі яго наладзіць спецыяльны кінасеанс для сабак. Ён згадзіўся. Спачатку ўсё ішло добра. Але калі на экране з'явіліся сабакі, суродзічы ў глядзельнай зале ўзнялі немае скавытанне. «Паверце, я быў страшна рады, калі закончылася дэманстрацыя фільма», — гаварыў уласнік кіно пасля заканчэння сеанса і пакляўся, што на падобны эксперымент ён ніколі больш не згодзіцца.

АКЕНЦА ДУМАК

Калі ты хочаш, каб сябра твой гарбоў у цябе не прыкмеціў, сам не глядзі на яго барадаўкі.

Флак Квінт Гарацый (65-8 да н.э.) — вялікі рымскі паэт.

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе дзяўчат з Парцава, Бельскі павет, змяшчаем папулярную савецкую песню

Песня о Тбилиси

Такой лазурный небосвод
Сияет только над тобой,
Тбилиси, мой любимый и
родной!

И Нарикала здесь стоит
Как память прошлых тяжких бед,
Твою главу венчая сединой.

Припев:

Расцветай под солнцем, Грузия моя,
Ты судьбу свою вновь обрела.
Не найти в других краях твоих
красот,
Без тебя и жизнь мне не мила. (2 раза)

Идешь алеей вдоль Куры,
И над тобой платанов сень
Своей прохладой в знойный
день манит
И песня рвется на груди,
И даже листья все поют седой Куре,
одетой здесь в гранит.

Припев.

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 25-89, centrala 37-41 do 45. Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł, kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14,40 zł, rocznie — 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wilcza 46, Nr konta PKO 1-6-100024. Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem CHZ „Ars Polona" Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NBP Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi 4,70 $ w Europie, 5 $ — w USA. Nakład 5458. Bltk. I-3